

Gödöllő Város Önkormányzata
Gödöllői Mesék Háza Óvoda
2100, Gödöllő, Szent János u. 6- 8.
Tel.: 06/28/430-243
e-mail: mesekhazaovoda@gmail.com

ÓVODAI NEVELÉS JÁTÉKKAL, MESÉVEL

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2017.

TARTALOMJEGYZÉK

1. AJÁNLÁS
2. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, CÉLJA
3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP
4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI
  - 4.1. Az egészséges életmód alakítása. Egészségfejlesztési program
  - 4.2. Az érzelmi, erkölcsi nevelés és szocializáció biztosítása
  - 4.3. Az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI
  - 5.1. Játék
  - 5.2. A tevékenységben megvalósuló tanulás
  - 5.3. Mesélés, verselés, vershallgatás
  - 5.4. Éneklés, mondókázás, énekes játék, tánc, zenehallgatás
  - 5.5. Manuális tevékenység - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
  - 5.6. Mozgás
  - 5.7. Ismerkedés a természet és emberek világával
  - 5.8. Munka jellegű tevékenységek
  - 5.9. Ünnepek
6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI
  - 6.1. Személyi feltételek
  - 6.2. Tárgyi feltételek
    - 6.2.1. Épületek, helyiségek
    - 6.2.2. Eszközök, felszereltség
  - 6.3. Szervezeti és időkeretek
7. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK
8. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE
  - 8.1. Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése
  - 8.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM) gyerekek nevelése
  - 8.3. Tehetséges gyerekek nevelése
  - 8.4. Nemzetiséghez tartozó és szociális hátránnyal élő gyermek nevelése
9. A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSI
10. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE
  - 10.1. Az óvoda és a család kapcsolata
  - 10.2. Az óvoda- iskola kapcsolata
  - 10.3. Kapcsolat a bölcsődékkal
  - 10.4. Kapcsolat a szakszolgálatokkal
  - 10.5. Kapcsolat az egészségügyi szolgáltatókkal
  - 10.6. Kapcsolat Gödöllő Város Cigány Kisebbségi Önkormányzatával
11. FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM
12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK
13. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

1. AJÁNLÁS

Azok közé az óvodák közé tartozunk, akik már *1995 óta* dolgozunk a **Nevelés játékkal, mesével** c. programban. Idő közben az óvodai gyakorlat kiegészült, finomodott, ezeket a változásokat is megjelentettük az átdolgozásban. Az átdolgozás továbbá indokolja az Óvodai Nevelés Alapprogramjának módosítása és a kompetencia alapú óvodai programcsomag szemlélete és a módszertani ajánlásai. A program a kisgyermek teljes **személyiségét átfogó** neveléséhez kínál méltó, tartalmas elfoglaltságokat, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Egyben jó alapot ad az iskoláskor építkezéséhez, közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedését.

Ajánljuk programunkat:

- ❖ **minden gyerekeknek**, mert a játék és a mese, a rajzolás, festés, barkácsolás, éneklés, mondókázás, a mozgásos játékok, méricskélés, számlálgatás, ismerkedés a tér és idő lehetőségeivel az életkorához és a fejlődéséhez szükséges képességeket működteti
- ❖ **a szülőknek**, mert biztosítjuk, hogy gyermekeik meleg, szeretetteljes légkörben, hozzáértő kultúrált felnőttek társaságában cseperedhetnek fel a játék és a mese bűvöletében
- ❖ azoknak a **kolléganőknek**, akik tudnak élni a nevelés szabadságával, értik a játék és a mese érzéki és szimbolikus jelrendszerét, valódi kapcsolatot tudnak kialakítani a kisgyermekkel, jóindulatú sugárzás árad személyükből

2. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, CÉLJA

ALAPELVEK

A kisgyermekkor és annak minden megnyilvánulását az önértékén kezeljük, tiszteljük és becsüljük. Felfogásunkban a gyermekkor a legtagabb értelemben vett tanulásnak és az életfontosságú beállítódások kialakulásának kora.

Döntéseinket mindenekfelett a **gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, az esélyegyenlőség figyelembevételével, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésével, a gyermek szükséglete, testi- lelki jóléte érdekében** hozzuk meg.

Fontosnak tarjuk, hogy **biztonságban és szeretetkapcsolatban**, megbecsülést adó óvodai környezetben éljen minden kisgyermek, elfogadó, és gondoskodó felnőttek társaságában.

Nevelésünk **mottója:**

„...Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.” /Weöres Sándor/

Különösen fontos, hogy a gyermek a „létráján” megfontoltan, komolyan és ügyesen lépegessen. Mi segítjük a „létramászókat” a haladásban, hogy majd önállóan és biztonságosan közlekedhessenek. Távolatokban gondolkodunk, de a pillanatnyi történésekre figyelünk.

Elfogadjuk a **követve vezetés** elvét.

Azt valljuk, hogy a kisgyermek igénye a **keveset, lassan és jól**.

Nevelésünk középpontjában a tágan értelmezett *anyanyelvi* nevelés áll: a kapcsolatok és a kifejezés kiművelése.

Alapelvünk az, hogy az óvodáskor nyelve a játék és a mese érzéki és szimbolikus jelrendszere.

CÉLUNK

Az adott életkorhoz illő testi- lelki- szellemi harmónia megteremtése. A *teljes* személyiség fejlesztése az egyéni jellemzők figyelembevételével - **különleges gondozást igénylő gyermekek ellátása is** - a gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

Környezetében jól eligazodó, annak értékeire vigyázó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyerekek nevelése.

A sajátos nevelési igényű és felzárkóztatást igénylő nemzetiségekhez tartozó gyerekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása, a **hátrányok kiegyenlítése**.

3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

GYERMEKKÉP

Programunk alapján az életre nevelünk, és azon belül segítjük, hogy a gyerekek egy jól megélt, **teljes és igazi kisgyermekkor** után kezdjék el az iskolai tanulást.

Az óvodáskor a csirázó képességek kora, tartalékfelhalmozás. Micimackó- kor: a mindent és semmit csinálás különös keveréke. A szabadság ideje. Sok minden elkezdődik, de semmi sem fejeződik be.

Az **érés, fejlődés, fejlesztés** összefüggéseire figyelünk. Az érés olyan belső történet, amihez idő szükséges. A fejlődés olyan folyamat, amely nem egyenletesen halad előre, hanem lassú felhalmozódások, átmenetek, átbillenések, pihenések váltják egymást.

A különböző területek fejlődési tempója eltérő, nagy egyéni különbségek léteznek

A fejlődést meghatározzák az öröklött tulajdonságok, a szociális környezet és a környezeti hatások.

Minden gyermeket személyiségének, képességeinek megfelelő egyéni bánásmódban és fejlesztésben részesítünk, biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, **hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, meglévő hátrányaik csökkenjenek Semmiféle előítélet kibontakozásának nem adunk helyet.** Fejlesztési eljárásaink indirekt jellegűek.

ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Óvodánk a családi nevelés kiegészítője az óvodába lépéstől az iskolába lépésig. Személyi és tárgyi környezete biztosítja a gyermek nevelésének és fejlődésének optimális feltételeit.

Olyan **életmódszervezést** biztosítunk a 3- 7 (8) éves gyermekeknek, amely természetes és derűssé, ésszerűvé teszi az egész napos óvodai együttlétet. Óvjuk, védjük, *elfogadjuk*, feltétel nélkül szeretjük. Valódi kapcsolatteremtésre törekszünk. A körülöttünk játszó gyermek szándékaira, fantáziaképeire, társas kapcsolataira figyelünk.

Feladatunk, hogy a nevelési folyamat tempóját, ritmusát szabályozzuk, **egyénihez igazítjuk**.

Felszabadultan használjuk a mozgás, a zeneiség, a képek és a beszéd jelrendszerét.

Érdekes tevékenységeket kínálunk, a kisgyermekkorhoz illően.

Képesek vagyunk a gyermeket az elragadtatás állapotába hozni, hogy a tevékenység az öröm forrása legyen.

Időt adunk mindenre. Vágyat, érdeklődést ébresztünk.

Értékelésünk személyre szabott, biztató konkrét, reális és önmagához igazított.

Támogatunk minden önálló törekvést, ami jó a gyermeknek és a körülötte lévőknek.

Teljes odafordulással összehangolódunk a gyermekkel, bizalomkapcsolatban élünk.

Együttérzésünkben gyökerezik a törődés, *gondoskodás*.

Minden felnőtt érintkezés stílusát a tapintat, a finomrahangoltság jellemzi.

4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

4.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Az óvodás gyermek felkészítése az egészséges életmódra meghatározó, hiszen ebben az életkorban megszerzett ismeretek, készségek, és szokások befolyásolják a későbbi életvitelt. A testi szükségletek civilizált kielégítését mindenekelőtt valónak tartjuk. Ezeket késleltetni, túlszabályozni nem lehet. A kisgyermek komfortérzete és önállósága fontos számunkra. Ehhez biztosít keretet a rugalmas napirendünk: van idő a tevékenységekre, nem kapkodunk.

CÉL

A testi és lelki szükségletek, mozgásigényük kielégítése, **a testi fejlődés elősegítése**. Jó szokások kialakítása a testápolás, az öltözködés, az étkezés terén az egészséges életmód, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés, környezettudatos magatartás **megalapozása**. Az egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek,
- bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- egészséges táplálkozás

FELADAT:

- *Óvónők és dajkák együtt* biztosítjuk a gyermekek szükségleteihez igazított egészséges, balesetmentes, kényelmes, praktikus környezetet
- rendszeres kézmosásra szoktatjuk a gyerekeket étkezés előtt és után, kezet szennyező tevékenység és WC- használat után, gyakoroljuk a körömkefe használatát
- biztosítjuk a fogmosás lehetőségét étkezés után, a fésű használatát szükség szerint
- felhívjuk a gyermekek figyelmét a zsebkendő használatára, akinél szükséges segítjük
- WC-re menni mindig lehet, az egyéni sajátosságok figyelembevételével segítjük az önállóság kialakulását
- a nagyobbakat biztatjuk az önálló öltözködésre, a kisebbeket segítjük az önállósodás folyamatában az egyéni ügyességekre tekintettel
- segítjük a holmijuk rendbetételét
- a tízórai és az uzsonna folyamatos étkezés, legalább egy-egy órát biztosítunk hozzá az ebéd időtartama legalább fél óra
- a gyermekek igényei szerint biztosítunk folyadékot
- megteremtjük az önálló szedés feltételeit, segítjük a megvalósítást
- étkezésnél a kisebbeknek villát, a nagyobbaknak kést is adunk, gyakoroljuk a használatát
- lehetőséget adunk az étel mennyiségének önálló megválasztására, biztatjuk az étel elfogadására a kevésbé jó étvágyúakat
- úgy tartjuk, hogy az étkezés kellemes együttlét, ezért beszélgethetünk

- megteremtjük a nyugodt pihenés feltételeit: árnyékolunk, már készülődés alatt csöndesen beszélgetünk, szimbólumokkal ráhangolódunk, mesélünk, dúdolgatunk
- a nagyobb, kevesebb alvásiigényű gyerekek számára legalább egy óra nyugodt pihenés után csöndes tevékenységet biztosítunk
- a csoport további gyermekeit 14.45 órakor keltjük
- mozogni mindig lehet: bent inkább kismozgások, kint a nagymozgások lehetőségét teremtjük meg
- jó idő esetén legalább öt órát töltünk a szabadban naponta
- hűvösebb, hidegebb idő esetén délelőtt minimum 1 órát, délután az óra átállításáig 1- 2 órát vagyunk kint
- nem megyünk ki mínusz 10 C° alatt, eső és erős szél esetén
- közeli sétákkal kezdünk, hosszabb túrákkal folytatjuk, kirándulunk, fokozatosan növelve az időtartamot, távot, változó domborzati viszonyokat figyelembe véve
- tisztaságot, rendet tartunk **szűkebb és tágabb környezetünkben, túráinkon, kirándulásainkon**
- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, élmények, szabad mozgás, **veszélyek**(napozás, növényzet), **értéke**: (füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás)
- takarékosan bánunk a vízzel
- **szelektíven gyűjtjük műanyag és papírhulladékot, komposztálunk**
- közös egészségmegőrző programokat szervezünk a családokkal
- **az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsolják be a napi programba az alternatív egészségfejlesztő programot, a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. gyümölcs ill. zöldségsaláta készítés).**
- **a balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.**
- a védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük. Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.
- **a gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik: az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.**
- **Jelzőrendszer tagjaként jelez, amennyiben a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítésében, védelmében, felügyeletében bármelyik területen elhanyagoltságot tapasztal: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet**
- **a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésének védelme érdekében a családdal együttműködik**

SIKERKRITÉRIUMOK:

- szokássá válik a gyermeknek a rendszeres, gondos tisztálkodás
- alaposan mos fogat, leöblíti a poharát, fogkeféjét
- szükség szerint használja a zsebkendőt, fésűt, szalvétát
- segítség nélkül használja a WC-t
- önállóan öltözködik

Gödöllői Mesék Háza Óvoda helyi pedagógiai programja

- rendben tartja a holmijait az öltözőben
- biztonsággal használja az evőeszközöket
- önállóan szed az ételből
- nyugodtan, jó hangulatban étkezik
- kipiheni magát igénye szerint
- sokat mozog, ügyesedik, erősödik
- fizikálisan, mentálisan egészséges,
- vigyáz közvetlen és tágabb környezete rendjére

4.2. AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI NEVELÉS ÉS SZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA

Emberségünk leginkább érzéseinkben fejeződik ki. Az érzelmek gazdagítanak.

A gyermek rendelkezik az érzelmi megnyilvánulások iránti ösztönös fogékonysággal. Az érzelmi tanulás a boldogulás alapja.

A gyermek óvodai életében az **óvodapedagógusok** nyújtják az érzelmi biztonságot, ez teszi lehetővé, hogy jól érezze magát, fejlődjön. Fontosnak tartjuk, hogy a **gyermek-dajka** kapcsolatot is pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Minden óvodai dolgozó kommunikációja, bánásmódja, viselkedése követendő minta legyen.

A kisgyermek **én-tudatának** kialakulásában fontos időszak az óvodáskor: megtanulja kifejezni szándékát, érvényesíteni akarátát, megvalósítani elképzeléseit.

Az **egyén a csoport** tagja is, ebben gyakorolja az együttműködést, a különbözőségek elfogadását és tiszteletét, itt formálódnak erkölcsi tulajdonságai, normái.

A kisgyermek egy **nagyobb közösséghez, a néphez** is tartozik. Életkorának megfelelően cselekvően élheti meg ezt a kötődést. A gyermekek akarátát fejleszti a pozitív erkölcsi érzelmek kialakításával, a szabálytudat

erősítésével, a játéktevékenység és versenyjátékok során, a különböző feladathelyzetekben, a

Fontosnak tartjuk, hogy a **kiemelt figyelmet igénylő**: nehezebben beilleszkedő, lassabban fejlődő és a kiemelkedő képességű gyerekek egyaránt megtalálják helyüket csoportjainkban. Nevelésünk épít a **családra**, figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot.

CÉL

A gyermek én- érzésének erősítése, érzelmi és társas készségeinek fejlesztése. A különbségek elfogadására, tiszteletére nevelés. **Rá tudjon csodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, becsülje azokat.**

A hazaszeretet, a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.

FELADAT:

- lehetővé tesszük, hogy a befogadás első napjaiban a család valamelyik tagja bent legyen a gyermekkel, erre együtt készülünk fel
- a folyamatot a gyermekre figyelve irányítjuk
- a megnyugtatósnál a finom módszereket részesítjük előnyben
- az otthonról hozott tárgyak fontosságát elfogadjuk, a gyermek dönt átadásáról
- felismerjük és kielégítjük a gyermek érzelmi szükségleteit
- utat adunk az egészséges önmegvalósítási törekvéseknek, a saját szempontoknak
- az egyes gyermeket, tevékenységét, kapcsolatait figyelemmel kísérjük, ha szüksége van rá, segítjük
- bátorítjuk a kezdeményezéseiket, próbálkozásait, tévedhetnek, kijavíthatják, önállóan véleményt alkothatnak, dönthetnek
- meghallgatjuk őket, mert fontos, amit mondanak, kérdéseikre válaszolunk, beszélgetünk
- tiszteljük az egyedül lenni akarást, az egyéni alkalomszerű választásokat elfogadjuk
- erősítjük a barátságokat
- gyermekek akarátát fejleszti a **pozitív erkölcsi érzelmek** kialakításával, a szabálytudat erősítésével, a játéktevékenység és versenyjátékok során, a különböző feladathelyzetekben

- figyelünk arra, hogy minden gyerek, a **kiemelt figyelmet igénylő** gyermek is megtalálja a helyét a csoportban, együttes élményekkel erősítjük a „mi-tudatot”
- összehangoljuk a kicsik és a nagyok életét, hogy a megférés jó érzése kialakuljon
- segítjük az önállóság kialakulását a konfliktusok elfogadható megoldásában
- néhány fontos, ésszerű, betartható szabályt határozunk meg, figyelemmel kísérjük a teljesítést, alkalmanként átvizsgáljuk és a helyzethez igazítjuk
- óvónők és dajkák utánozható mintát nyújtunk hozzáállásunkkal, viselkedésünkkel, kommunikációnkkal
- állandó jelenlétünkkel a védelem és a biztonság iránti igényüket kielégítjük
- bánásmódunkkal segítjük a különbözőség elfogadását
- egyes gyermeket, tevékenységét, kapcsolatait folyamatosan figyelemmel kísérjük, rögzítjük, a továbbhaladást átgondoljuk, szükség esetén tervezzük
- gyermekről szóló ismereteinket megosztjuk a szülőkkel, a teendőket megbeszéljük
- megismertetjük a közeli és távolabbi környezetünk természeti és tárgyi jelenségeivel és **segítjük a pozitív viszonyulás kialakulását a nemzeti értékeink iránt**

SIKERKRITÉRIUMOK:

- örömmel jön a gyermek óvodába, jól érzi itt magát
- kifejezi érzéseit, felismeri másokét
- tud segítséget kérni, elfogadni
- képes önállóan döntéseket hozni, van véleménye
- leleményesen oldja meg a helyzeteket, legyőzi az akadályokat
- korához illő fegyelmezettség jellemzi
- viselkedését konkrét helyzetekhez igazítja
- vágyainak teljesülését késleltetni tudja
- eleget tesz a felnőtt kéréseinek
- **képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre**
- **kapcsolatot teremt felnőttel, társakkal**
- átéli a csoporthoz tartozás érzését, örömet
- elfogadja a másságot
- **feladattudata kialakul, kitartó**
- tud szabályokhoz alkalmazkodni, összhangba hozni saját igényét a másokéval
- konfliktusmegoldásban találékony, kész kompromisszumot kötni
- kialakul benne a jóindulat, segíti társait, elfogadja a különbözőségeket
- ismeri környezete legfontosabb természeti és épített jellegzetességeit
- **udvariassági formák betartásával kommunikál**
- **tiszteli, becsüli szülőföldjét.**
- **szociálisan éretté válik az iskolára**

Az értékelés és jutalmazás:

Cél:

A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

FELADAT:

- pozitív értékelés: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás
- a gyermekek szöveges, átfogó értékelését évente minimum két alkalommal a gyermekenként vezetett személyiség lapon, méréseik alapján.

- Elsődleges mérőeszköz a tudatos megfigyelés, és az 5 évesek esetében a DIFER alpmérés.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái:

Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalmazást nem alkalmaz.

4.3. AZ ANYANYELVI NEVELÉS, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Programunk anyanyelvi program. A **sajátélményű** anyanyelvi nevelést tartjuk fontosnak. Azt valljuk, hogy az anyanyelv az az aranypánt, mely a személyiséget belül és kívül, a természeti és az emberi környezettel egybekapcsolja. Minden tevékenységi formában megjelenik, kiemelten a játékban, mesében, mondókában, verselésben.

Az értelmi fejlesztés és nevelés az óvodai életünk **minden tevékenységi formáját** magába foglalja: rajzolás, festés, barkácsolás, az éneklés és mondókázás, a mozgásos játékok, a méricskélés, számlálgatás, ismerkedés a tér és idő lehetőségeivel, az elbűvölő irodalmi alkotások hallgatásával. **Játszunk**, a kisgyermek életkorához illő **egyéni** érdeklődését, kíváncsiságát kielégítő tevékenységet kínálunk, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építünk.

Fejlődéslélektani sajátosságként kezeljük a mágikus gondolkodás, a naiv világkép megnyilvánulásának formáit. A kisgyermek gondolkodása nem a felnőtt szokványos útjait járja be. Gondolkodása eleven, eredeti, érzéssel átítatott, tapasztalás jellegű. Ezekhez igazítjuk a tapasztalatszerzés formáit, tevékenységben kínáljuk a tanulás lehetőségeit, élethelyzetekben gyakorolhatnak.

CÉL

Az anyanyelv ismerete, szeretete, érthető és folyamatos kommunikáció.
Értelmi képességek fejlesztése, ismeretek bővítése, rendszerezése, alkalmazása élethelyzetekben.

FELADATOK:

- az anyanyelvi nevelés minden- nem didaktikus- eszközével élünk: irodalmi alkotások kínálása, a tevékenységet beszéddel követjük
- értjük a gyermek nyelvét, melyet a realitás és az illúzió között lebegtetett jelrendszerként értelmezünk
- jól tartjuk beszélgetéssel a gyermeket, mondanivalóját megtoldjuk, kiegészítjük
- óvónő-dajka beszédével, kommunikációjával olyan modellt nyújtunk, mely személyes, igényes és hiteles
- a gyermek természetes **egyéni** érdeklődésére, fürkésző kíváncsiságára figyelünk, és erre építjük a tevékenységeket
- kínálatunkkal magunk is érdeklődést keltünk
- a kutató- kereső viselkedést megerősítjük, együtt örülünk a felfedezéseknek
- örömteli, sokféle lehetőséget biztosítunk a gyakorláshoz, ismétléshez
- megértő, elfogadó figyelemmel kísérjük a képzelet szabad áramlását, asszociációkat, spontaneitást
- elfogadjuk, megerősítjük a szokványos megoldásoktól való eltérést, kreativitást
- az érzékelés, észlelés fejlődéséhez többoldalú tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget
- megerősítjük a kitartó erőfeszítéseket, bátorítjuk őket, örülünk minden apró eredménynek
- részleteiben és folyamatában figyelünk minden gyermeket, a jól működő részleteket felismerjük, és erre építkezünk
- egyéni sajátosságokhoz igazítjuk kínálatunkat: a fejlődésben elmaradóhoz, tehetséges gyerekekhez, még egy évet óvodában maradóhoz, migráns gyerekek szükséglet
- modellt nyújtunk

SIKERKRITÉRIUMOK:

- bátran, érthetően, helyzethez igazítottan beszél
- élményeit, gondolatait el tudja mondani, nonverbális jelekkel kifejezővé teszi
- képzelete könnyed, kreatív megoldásai vannak
- a **kiemelt figyelmet igénylő** gyermek is megérti a helyzethez szükséges kifejezéseket és képes magát megértetni
- megmarad kíváncsisága, nyitottsága, újabb érdeklődések ébrednek benne
- bátran keres, kutató, próbálkozik
- korának megfelelően pontos az érzékelése, észlelése, ezen tapasztalatok között tud differenciálni
- a szemléletes gondolkodás mellett megjelenik a fogalmi gondolkodás
- problémamegoldásra törekszik, gondolkodási stratégiái vannak
- az önkéntelen figyelem mellett megjelenik a szándékos figyelme, ennek időtartama korának megfelelő
- működik a rövid és hosszú távú memória
- nem adja fel könnyen, újra próbálkozik, amit elkezd befejezi
- térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni
- **iskolaéretté válik**

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1. JÁTÉK

Helyi programunk alapelve, az, hogy az óvodáskor nyelve: a játék és a mese. A játék **önkéntes** és **szabad**. Belülről motivált és spontán. Nem a végeredmény a fontos, hanem maga a folyamat, a játék. A játék valóságyszerű, de nem valóságos. Nem érvényesek rá a valóság idő- és térbeli korlátai. A játék lényeges eleme, **örömforrása** a kockázat, a kiszámíthatatlanság. Tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység.

A játéknak sajátos, gyermeki rendje van. Bármikor be és ki lehet lépni belőle, újat lehet kezdeni, nyugodtan, folyamatosan lehet egész nap játszani. A játékba beviszi a gyermek a szükségleteit, érzelmeit, problémáit, konfliktusait, vágyait, feszültségeit. A játék kísérője a jó hangulat, könnyedség, tréfa, nevetés.

A szimbolikus-szerepjátékot tartjuk az óvodáskor igazi játékának, amely szervesen összefonódik az építő-konstruáló játékokkal, barkácsolással, szabályjátékokkal, dramatikus játékkal.

A játék valamennyi párhuzamosan végezhető tevékenység formát magába foglal, ami az óvodáskorú gyermeknek érdekes lehet, ami számára kívánatos.

Kétféle játék folyik nálunk, amit a gyerekek maguk találnak ki a spontán, **szabad játék**, és az amit az óvónő kezd, azaz a felnőtt által kezdeti játék.

A spontán, szabad játék legfőbb jellemzője az önállóság, szabadság, önmegvalósítás amely a gyermek belső világának tükröképe, a gyermek szabad akaratából, belső késztetésekre /élményekre, tapasztalatokra, vágyakra, elképzelésekre/ jön létre. A spontán játék a gyermek személyiségének tükröződése. Úgy alakítja a játék menetét, hogy érzelmeinek, gondolatainak megfelel. Állandó jelenlétünkkel, indirekt irányítással (különös tekintettel a megfigyelésre) segítjük a gyermeki elképzelések megvalósulását, támogatjuk elgondolásaikat, biztosítjuk a tapasztalatszerzést és elfogadjuk az intimitást.

A **felnőtt által kezdeti játékban** az óvónő részéről tudatos indítást, késztetést kapnak a gyerekek. Ezek a játékok előre megfontolt célokkal bírnak és ezzel a valóság bizonyos jelentésbeli összefüggéseinek, megértését, megítélését segíti elő, a gyermeknek itt is lehetősége van a választásra.

A gyermek szociális, emocionális, cselekvési és kognitív kompetenciái alakulnak a játékban.

CÉL

A test, a lélek, a szellem életkorra jellemző összhangjának kialakítása. A kisgyermeki tudás bővítése, civilizálása és kultúrálása.

FELADATOK

- biztosítjuk a biztonságérzetet adó derűs, szeretetteljes légkört odafordulásunkkal, támogató jelenlétünkkel
- mindig azon gondolkodunk mit játszunk, hogyan lehet mindentől jó játékot csinálni
- a teljes teret a játékhoz igazítjuk, berendezési tárgyaink mozgathatóak, többfunkciósak
- együtt alakítjuk ki az öltözőben játszás szabályait, betartását ellenőrizzük
- játékaink elérhető helyen vannak, tudatosan választottak: minőségben, mennyiségben, fajtában
- a játékhoz együtt készítünk kiegészítőket, ehhez folyamatosan gyűjtögetünk természetes és „bármilyen lehet belőle” anyagokat

Gödöllői Mesék Háza Óvoda helyi pedagógiai programja

- örülünk az önállóan kitalált eszközöknek, figyelemmel kísérjük készítését
- az otthonról hozott játékokat is engedjük, gazdája dönt róla
- napirendünkben hosszantartó, zavartalan játékidőt biztosítunk
- a játékba bármikor be lehet kapcsolódni, kilépni, újat kezdeni, folytatni
- játékainkhoz sok tapasztalatszerzési, élményszerzési lehetőséget biztosítunk
- a játék támogatásához megválasztott eljárásaink indirektek, egyénhez, helyzethez igazítottak
- biztosítjuk a gyermek önállóságát a téma, tartalom, eszköz, hely, társ megválasztásában
- jókor vagyunk ott, lazák vagyunk, játékra készek, alkalmanként játszótársak
- lehetőséget adunk az önálló, páros és csoportos játékokra, védjük sértetlenségét
- segítjük az együttjátszást, figyeljük a kapcsolatok alakulását
- a szokásokat, szabályokat úgy alakítjuk ki, hogy a különböző korú, igényű gyerekek többszólamú játéka létrejöjjön
- vigyázunk a játék „eredményeire”, megóvására nevelünk
- általunk kezdeti játékokkal szórakoztatjuk a gyerekeket, érdekes dolgokat csinálunk, jó a közelünkben lenni
- könnyen utánozható mintát nyújtunk
- a szabadban is tervezünk játékokat, biztosítjuk a benti játék folytatásához a feltételeket
- elsősorban a játékban figyeljük meg a gyermeket, a változásokat, fejlődését, rögzítjük az intézményi szabályozás szerint, a tapasztaltakhoz igazítjuk az egyéni bánásmódot
- fokozottan figyelünk a másként játszó gyerekekre, segítjük őket
- játékontó helyzeteket felismerjük, megakadályozzuk
- a szülőkkel sokat beszélgetünk a játék jelentőségéről, lehetőségeiről, ajánlásokat teszünk

SIKERKRITÉRIUMOK

- számára öröm a játék
- önállóan választja meg a játéka témáját, helyét, eszközöket, társakat, idejét
- problémahelyzeteket megold, hatékonyan érzi magát
- a játék bonyolításához ötletei vannak
- többiek által kezdeményezettekben is megtalálja helyét
- szerepeket vállal
- szabályokat alkot, maga is szabálytartó
- bátran próbálkozik, variál, ismétel
- gazdagon szimbolizál
- tud játékhoz eszközt készíteni
- eszközökön megosztózik
- tud kompromisszumokat kötni
- konfliktusait elfogadható módon tudja rendezni
- tud játszani egyedül és csoportban is
- játékát beszéddel kíséri
- vigyáz a játék eredményeire

5.2. A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Mi úgy tartjuk, hogy a minden változás a gyermek viselkedésében tanulás. Szemléletünkben a **játék és a tanulás nem különül el** egymástól. A kisgyermek úgy tanul, hogy játszik. Bármit csinál, mindig tanul és ez a **teljes személyiségének fejlődését**, fejlesztését segíti. A kibontakozást **személyre szabott pozitív értékeléssel** megerősítjük.

A gyermek kíváncsisága, amely veleszületett és természetes motiváció, a biztosíték arra, hogy odajön hozzánk, mert érdekes dolgokat csinálunk. Nem várunk el gyors eredményeket, produkciót. A tanulás útját, módját, hogyanját tartjuk fontosnak. Tanulni a tanulást, vezeti el a gyermeket az élethosszig tartó tanuláshoz. Megteremtjük hozzá a **tanulást támogató környezetet**, ahol támaszkodunk a gyermek előzetes tapasztalataira, élményeire, ismereteire. Fontosnak tartjuk az együttműködést, a jó közérzetet, a cselekvésre /játékra/ készítő légkört. Az óvodás gyermek tanulására a cselekvő gondolkodás jellemző, ami a gyakorlatban a gyermek számára a játék. Sajátosan tájékozódik a világban, többnyire élmények alapján. Programunkban a **találgató, kutató-kereső, a modell utáni tanulás, próba-szerencse, belátásos, felfedezési eljárások, cselekvéses tanulás** /pl.: hajtatas-csiráztatás, toronyépítés, stb./ gyakorlati problémamegoldás fontosságát ismerjük el, mely segíti eligazodni őket a világban.

Egyén és kiscsoport számára szervezünk tevékenységeket, nem kezdeményezünk, nem foglalkozunk, hanem **foglalatoskodunk** egész nap folyamán, játszunk, egy-egy témában hosszan elmerülünk. Az „én vagyok”, az „én csinálom” élményen keresztül erősítjük a kompetencia érzését. Fontosnak tartjuk az óvodás gyerek **kompetenciáinak fejlesztését** /pl.: szociális kompetenciák, kognitív kompetenciák/. Az óvónő és a gyermekek egymásnak modelljei, miközben a tanulás észrevétlenül, ám hatékonyan folyik.

CÉL

Szűkebb és tágabb környezetében jól eligazodó gyermek nevelése, akik kellő önbizalommal rendelkeznek. Olyan ismeretek, kompetenciák, képességek kialakítása, amely megfelel a korunknak és továbbépíthető.

FELADATOK

- ingergazdag környezetet teremtünk /csoportszoba berendezése, mozgatható bútorok, eszközök, tapasztalatszerzések/
- követhető mintát nyújtunk
- megismerjük a gyermek egyéni jellemzőit, figyelemmel kísérjük fejlődését
- elegendő időt biztosítunk a tevékenységre
- egyéni ütemet „követve vezetjük”
- nem sűrgetünk, kivárunk
- segítjük próbálkozásait
- elhárítjuk a tanulás útjából az akadályokat
- **személyre szabott, pozitív értékelést adunk**
- az ismeretanyagot szabadon választjuk meg, a helyzethez és a gyermeki szükséglethez igazítjuk
- módszertani ismereteinket komplexen használjuk
- tudatosan tartjuk magunkat a közepes motiváció szintjén
- elfogadjuk a tévedéseket, segítjük a javítást, lehetőséget adunk az ismétléshez
- sok ismerős elemet tartalmazó helyzethez kötjük az újszerűt /”eltérés az azonosságban”/

- pozitív érzelmek és humor jellemez bennünket
- a „minden mindennel összefügg” elv alapján a tevékenységformákat együttesen jelenítjük meg: beszéd, ének, vers, mozgás, manualitás
- nem magyarázunk, csináljuk, megtapasztaljuk

SIKERKRITÉRIUMOK

- megoldási módjai vannak
- motiválható állapotban van, nyitott
- ismeretei vannak magáról, környezetéről
- megérti a feladatokat
- befejezi a feladatot
- tud figyelmi 10-15 percig
- tud emlékezetében ismereteket hosszan is tárolni
- gondolkodási stratégiái kiépülőben vannak
- képes sikerre vinni a dolgait, ügyes
- kudarctűrő, ha nem sikerült újra megcsinálja
- kéri a felnőtt segítségét
- tud mintát követni
- tud együttműködni, kooperálni

5.3.MESÉLÉS, VERSELÉS, VERSHALLGATÁS

Az óvodai élet mindennapjait kitöltő és **megszépítő szórakozás, mulattatás**. Az egybehangelődés és együvé tartozás eszköze az anyanyelv csiszolt formáival. A többször hallott jó mesék, különös hangulatú versek, gyakran végigjátszott mondókás játékok, bábszínházi élmények előkelő helyet foglalnak el az életre szóló benyomások sorában. A gyermek a mesékben **anyanyelvével** együtt a **magyar észjárást is megismeri, elsajátítja** kultúránkat. A gyermek a mesehősökkel azonosulva a képzelet szárnyán ismereteket, tapasztalatokat szerez a világról.

A mese, a vers, az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, olyan helyzetekre mutat rá, amelyek megértésére más eszközökkel ebben az életkorban nincs mód. A mese az anyanyelv zenéje és észjárása.

A népmeséknek **erkölcsi tartalma** van, belső indulati élményeket közvetít, indulatok feldolgozására, belső képteremtésre készítet. Az élet nagy kérdéseire ad választ: Ki vagyok én, Hová tartok? stb.

A mesélés, verselés, vershallgatás hozzájárul a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, a **szellemi nevelés eszköze**. Megnyugtat, mert teljes világképet, magyarázatot ad.

CÉL

A gyermek teljes személyiségének formálása, harmóniájának megteremtése, anyanyelvének elsajátítása.

Beszédnevelés, énerősítés, a gyermek személyiségének összerendezése.

A magyar népünk szép erkölcsi szokásainak megalapozása, *interkulturális nevelés*.

FELADATOK:

- a meséket a magyar népmesekincsből (mesék 80%-a) és igényes alkotások közül tudatosan válogatjuk egész évre
- a kiválasztás szempontjait követjük: népmesékből, népi alkotásokból, igényes műmesékből és a műköltészetből válogatunk
- verset a nagy magyar költők formai és ritmikai szempontból gyermekek által is felfogható verseiből választunk, **kiegészítve mai kortárs művekkel és a nemzetiség kulturális értékeivel**
- a népköltészetből merítünk tréfás, mulattató mondókákat, találós kérdéseket, névcsúfolókat
- saját repertoárt alakítunk ki, minden évben tanulunk 3 új mesét, 5 verset.
- egyeztetünk a társsal a hálóterv, a ciklusterv elkészítésénél, figyelemmel kísérjük egymás munkáját, erősítjük, továbbvisszük az elkezdett folyamatot
- szórakoztatjuk gyermekeinket, gazdagítunk, kíváncsivá teszünk, kedvet csinálunk az irodalmi anyaggal
- mindennapi tevékenységeink közben is verselünk, mondókázunk helyzethez illően, meséket, mondókákat, dalt egymásba fűzzük, amikor igény, kedv, idő és hely van rá
- hetente kétszer a napirendbe illesztve, délelőtt fejből mesélünk rövidebb cselekményes meséket
- mindennap ebéd után könyvből meséljük a hosszabb tündérmeséket, folytatásos meséket
- játszóverseket az udvaron is mondogatunk, míg a játék lendülete tart
- meséléshez megteremtjük a nyugodt légkört, csendet, szertartásos jelleget

- bőséges, biztosan tudott, begyakorolt szövegtárral rendelkezünk, átéléssel, gazdagon *mesélünk*, ragaszkodunk az értékes szöveghez, mesefordulatokhoz, szép kifejezésekhez, gazdag nyelvi minőséghez
- a gyermekekre figyelve gyakran megismételt élményt nyújtunk, többnyire mozgással, esetleg dallammal kísért mondóka, vers mondogatásával
- bábszínházadásban és mesedramatizálásban ismételten felelevenítjük a részleteket, dramatizált meséket.
- a mesejátékokat hosszasan előkészítjük: képzelgünk, kellékeket keresünk és készítünk, berendezzük a teret
- évente két alkalommal- jeles napokhoz kapcsolódva- bábelőadást, mesedramatizálást szervezünk épületenként óvó nénik, dajka nénik részvételével
- igényesen beszélünk, fejlesztjük a gyermek kifejező hanghordozását, változatos szókinccset, az érzelmeket megjelenítő viselkedését
- lehetőséget adunk csoportos beszélgetésre, a gyerekek egymás közötti színes élő beszélgetéseire
- figyelemmel kísérjük a gyermek kialakulóban lévő egyéni beszéd sajátosságait, biztatjuk, bátorítjuk, *óvónő-dajka követhető mintát adunk*
- pozitív példát nyújtunk a mesekönyvek használatában és a gyermekeket is a könyvek megóvására ösztönözzük
- *szülők szemléletét formáljuk, beszélünk a mese jótékonyágáról, ajánlásokat teszünk művekre, könyvekre*

SIKERKRITÉRIUMOK:

- a gyermek bátran kimondja azt, amit érez, gondol
- könnyedén beszél társaival, felnőttekkel
- olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatai érthető kifejezését
- a gyermek beszéde tagolt, hangsúlya, hanglejtése megfelel az anyanyelv követelményeinek
- **minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot,**
- **végighallgatja és megérti mások beszédét**
- várja és kéri a mesét, segít a mesehallgatás feltételeinek kialakításában, az óvónő köré ülve csöndben hallgatja azt
- a mese hatására belső aktivitásra, játékos cselekedetre képes
- folytatásos mesék, verses- mesék szálait össze tudja kötni
- tud meséket, történeteket kitalálni, és azt mozgásban megjeleníteni
- szívesen halandzsázik, kedve szerint beszédjátékot alkot, szórakoztatja magát, a találós kérdésekre választ keres
- a meseindíttatású játékokban a nagyok és a kicsik örömteli együttlétet élnek át
- a gyermek örömmel ismételgeti a verseket, mondókákat
- a mondókák, játszóversek a játéka kellékei
- egész testével érzi az anyanyelv ritmusát, tagolását a versekben, mondókákban
- a mondókákat, játszóverseket mozgással kíséri, maga is talál ki egyszerű mozdulatokat
- bátran kezdeményez, illetve kapcsolódik be az óvónővel közös bábozásba, mesedramatizálásba
- szívesen öltözik jelmezbe, húz ujjára, kezére bábót és egyedül, vagy társaival eljátssza meseélményét
- szívesen lapozgatja a képeskönyveket, mesekönyveket, beszéddel kíséri a képeket
- gondosan bánik a mesekönyvekkel, vigyáz rá
- előadások alatt tud figyelni, végigkövetni, alkalomhoz illően viselkedni

5.4. ÉNEKLÉS, MONDÓKÁZÁS, ÉNEKES JÁTÉK, TÁNC, ZENEHALLGATÁS

Úgy gondoljuk, hogy a **rendszeres zenei nevelésnek** meghatározó szerepe van az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésében.

Óvodánkban a gyerekek helyes, szép óvónői előadásból **spontán utánzással, cselekvéssel** együtt tanulják zenei anyanyelvüket. **Játékos, felszabadult légkörben** gyűjtögetjük a zenei élményeket: énekelünk, mondókázunk, játszunk, zenét hallgatunk.

Óvodai életünk megszervezésével, alkalmazkodó napirenddel lehetővé tesszük a zenei tevékenységek ismétlődését.

Tudatosan és tervszerűen készülünk fel, ugyanakkor **rugalmasan** alkalmazkodunk a gyakorlati megvalósításban.

Szemléletünkben a zenei nevelés – anyanyelvi nevelés – érzelmi és szocializációs nevelés – értelmi nevelés – egészséges életmód egymást áthatja, erősíti, kiegészíti.

Az értékes zene iránti igény kialakításába bevonjuk a szülőket.

CÉL

A gyermekek zenei anyanyelvének, ízlésének megalapozása.

FELADATOK:

- zenei anyagainkat *igényesen*, tudatos szakértelemmel válogatjuk a népi gyermekjátékokból és mondókákból, a népzenei sajátosságokra épülő komponált népdalokból, a klasszikus és kortárs, valamint más népek dalaiból, zenéjéből
- **a nemzetiség kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyagot választunk**
- a kiválasztott zenei feladat köré építkezünk, megteremtjük az összhangot a témakörrel
- játékidőben minden alkalmat megragadunk az éneklésre, mondókázásra: a feszültség oldására befogadáskor, megnyugtató elalvás előtt, szórakoztatásként höcögtetünk, lovacskaázunk, jó ízléssel kapcsolódunk egyéb játékokhoz, mozgáshoz és környezetünk jelenségeihez
- lányoknak, fiúknak együtt és külön-külön énekes játékokat, ritmikus játékszövegeket kínálunk
- gyakori ismételtetéssel mélyítjük el az érzelmet és tartjuk fenn az énekes játékfolyam végtelen igényét, változatos gyakorlási módokat keresünk
- kedvet ébresztünk a zenei tevékenységekhez, egyben elfogadjuk, hogy a gyermekek életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelően kapcsolódjanak be
- kint is énekeljük és játszunk a kívánt, illetve nagyobb teret igénylő játékokat
- a készségfejlesztés feladatait játékokhoz, énekhez, mozgáshoz társítjuk, kerüljük a direkt formát, kibontjuk a „Zenei zsákot”, rakunk bele újakat
- megismertetjük a gyerekeket a dallamjátékos és ritmushangszerekkel, alkotó módon használjuk a testhangszereket, magunk is készítünk arra alkalmas anyagokból /fűszál, köcsög, fűzfaág, dió, fésű stb./ hangszereket
- különös gondot fordítunk az esztétikus mozgásra /változatos játékok, modellnyújtás/, különböző térformák bejárására /kör, csigavonal, kígyóvonal, sorgyarapodó, átbújó/
- mintát adunk az alkotó zenei befogadáshoz, odafigyelünk és bátorítjuk az egyéni megoldásokat: dallamok, szövegek, ritmusok, dramatikus elemek, mozgások improvizálására

- a csoportszobában elérhető helyre tesszük játékeszközként a hangszereket, az énekes játékok kellékeit
- az egyes gyermek zenei képességeinek alakulását követjük /metrum-, ritmus-, tempó-, hangmagasság iránti-, dinamikai- és hangszínérzék, zenei emlékező és reprodukáló képesség, belső hallás képessége/, meghatározzuk a szintjét /ráismer és megnevez, reprodukál, alkalmaz/ és mindezek ismeretében differenciálunk
- **lehetőséget biztosítunk a magyar néptánc-hagyomány alapjainak elsajátítására**

SIKERKRITÉRIUMOK:

- a gyermek szívesen bekapcsolódik a zenei játékokba, jól érzi magát, ellesi az óvónőtől és társaitól a szöveget, dallamot, játékmozdulatokat
- maga is kezdeményez énekes játékokat, mondókázik, érzelemmel énekel változó szituációkban
- érzi és megszólaltatja az egyenletes lüktetést, a motívumhangsúlyokat, a ritmust különböző **mozgásformákkal kifejezi**, hangoztatja
- érzékeny a szűkebb és tágabb környezet hangjelenségeire, megkülönbözteti azokat
- felismeri a dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részleteiről
- képes rövid szöveg-, ritmus-, illetve dallamotívumokat megismételni, visszhangozni
- tud mondókákat, dalokat hangosan /hallhatóan/ és halkán /magában/ mondani, énekelni, bújtatni
- oldott zenei légkörben játékokat talál ki énekhez, ötleteket ad mozgáshoz, dallamokat dúdol, szövegeket és ritmust variál saját és a többiek örömére
- képes rövid élményt adó élő zenei bemutatásokat – énekelt, hangszeren játszott dalokat, zenedarabokat – figyelemmel, türelemmel, érdeklődéssel végighallgatni

5.5. MANUÁLIS TEVÉKENYSÉG – RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A vizuális nevelésünk is a világ megismerését szolgálja. A játék és ábrázoló tevékenység egy tőről fakad. A gyermek játékaival lassan beilleszkedik az őt körülvevő társai és a felnőttek életébe. Az ábrázoló tevékenységében a **tárgyi világot** dolgozza fel: **megismeri, megérti, újraalkotja**. Az ábrázolás nem csak játékba épülő tevékenység, hanem maga is játék. Gyermekközpontú vizuális nevelésünkben a **gyermekre koncentrálnunk**: megismerő képességeire, rajzoló mozgására, gondolkodására, érzelmeire és akaratára. Ezért a **folyamatot tartjuk fontosnak**, nem az eredményt, a teljesítményt.

A vizuális képességek fejlődéséhez biztosítjuk a kereső, kutató – találó, „próba – szerencse” tanulás lehetőségeit, és a szervezett tanulásszerzési alkalmakat.

Eljárásaink megválasztásában a gyermek vezet bennünket, figyeljük hol tart, kéznél vagyunk, ha szükség van ránk.

Manualitás – tapasztalat – élmény – ismeret – beszéd – mozgás egymást kiegészíti, átszövi a gyakorlatunkban.

CÉL

A vizuális kultúra alapjainak lerakása.

A gyermek kép-, forma-, színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítása.

FELADATOK:

- biztosítjuk a szabad ismerkedés, örömteli tevékenységre való kilátás lehetőségét
- elegendő teret és időt adunk: ráérősen tevékenykedhetnek, amíg kedvük tartja, válhatnak és visszatérhetnek, folytathatják akár több napon át
- a zavartalan, nyugodt tevékenységekhez, 6-8 fő részére egy időben teret biztosítunk, helyet a kész munkáknak
- mindenki számára elérhető, jó minőségben, mennyiségben, méretben és célszerűségben megfelelő, változatos eszközöket, anyagokat adunk /a kiválasztás pedagógiai tudatossága/
- növeljük az alkotókedvet a gyűjtésekből származó természetes anyagokkal, kiegészítőkkal
- ingergazdag tanulási környezetet teremtünk: mesélünk, játsszunk, kirándulunk, sétálunk, szemlélődünk – közösen átélt történetekben részesítünk
- az alábbi technikákat részesítjük előnyben: rajzolás, festés, kézi munka, mintázás - agyagozás, krétázás, tépés, vágás, ragasztás, nyomdázás, varrás, szövés, fonás, gyöngyfűzés stb.
- a tervezésben átgondoljuk a technikák bevezetését, váltakozó felkínálását, kapcsolódást keresünk a témakörhöz, jól kigondolt, élményre alapozott témát/témákat jelölünk meg
- a gyermekek saját ötleteit erősítjük meg, örülünk neki, csak alárendelve említjük a sajátunkat
- mi is felkínálunk új eszközöket, témákat, technikákat, sok alkalmat adunk a begyakorláshoz, variáláshoz
- módszeres eljárásaink megválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek sajátosságait, az ábrázolás fejlődésének ütemét, csak kis lépésekben haladunk, hagyjuk őket nyugodt, saját tempóban haladni

- óvatosan támasztunk elvárásokat, elfogadóak vagyunk, értékelésünk megerősítő, ösztönző, önmagához mért
- a rajzoló gyerekre figyelünk rajzpedagógiai, esztétikai és /óvatosan!/ lélektani szempontok szerint rajzsorozatokot elemzünk
- a nagyokat alkalmanként meghívjuk, az elmaradókra felfigyelünk, támaszt nyújtunk, a tehetségeseknek többet kínálunk
- megismertetjük a gyerekeket a manuális tevékenységekkel kapcsolatos jó szokásokkal, betartatjuk
- megismertetjük őket környezetünk esztétikájával: szobrokkal, képekkel, szép épületekkel, a természet csodáival, valamint az etnikum, és a migráns gyerekek kultúrájának értékeivel
- ábrázolás közben sokat beszélgetünk a világ dolgairól, meghallgatjuk a munkákhoz fűzött magyarázatokat, jókedvünkben énekelgetünk, verselgetünk
- formáljuk ízlésüket, környezettudatos szemléletüket közvetlen környezetük esztétikumának alakításával is /szép textil, finom esztétikus tárgyak, növények stb./

SIKERKRITÉRIUMOK:

- szívesen kapcsolódik be a manuális tevékenységekbe
- saját kezdeményezésre is örömmel ábrázol
- bátran, gyakorlottan használja az eszközöket
- ismeri a különböző technikákat, képes alkalmazni
- vannak ötletei, ezek megvalósításáért dolgozik
- a képi kifejezéshez szükséges képességei harmóniában fejlődnek: látás, észlelés, megfigyelés, vizuális analízis – szintézis, emlékezet, motoros funkciók
- ábrázolása során kitartó, akár több napon át is képes munkálkodni
- szívesen alkot a többiekkel, ötletet, javaslatot saját döntése alapján mérlegel
- tud játékához eszközöket készíteni, tökéletesíteni
- szereti maga körül a harmóniát, részt vesz alakításában, vigyáz rá
- képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra

5.6. MOZGÁS

Az óvodás **természetes megnyilvánulása** a játék mellett a mozgás. Ez teremti meg legoptimálisabban a lehetőséget e korosztály **tanulási képességeinek, kompetenciájának kialakulásához, fejlődéséhez**, értelmi és szocializációs folyamatában az éntudat, autonómia, kompetencia, kooperációra való alkalmasság.

A **rendszeres egészségfejlesztő testmozgás** az óvodai nevelés folyamatában a **gyermek egészséges testi-, mozgás-, és személyiségfejlesztését szolgálja**. A rendszeres mozgástevékenység kedvezően befolyásolja az egész szervezet növekedését és fontos szerepet játszik az egészség megővésében. A mozgás a gyermek számára nélkülözhetetlen, semmi mással nem helyettesíthető és nem pótolható. A mozgás hatással van egész életére, növekedésére, pszichikus tulajdonságaira.

CÉL

A tanuláshoz szükséges pszichikus fejlettségi szint kialakítása a gazdag motoros funkciók-, és képességek fejlesztésével.

Éntudat kialakítása, megszilárdítása, a testi – értelmi - szociális fejlődés integrálása, a szándékos mozgások akarati irányításának és a figyelemkoncentráció erősítése.

Az elveszőben lévő szabad mozgás lehetőségének visszaadásával személyiségük, mozgáskultúrájuk, közösségi szokásaik fejlesztése, **prevenció**.

FELADATOK:

- a szabad mozgás és mozgásfejlesztés lehetőségét elsősorban a szabad levegőn biztosítjuk
- **a fundamentális mozgáskészségek fejlődésére, a funkcionális, természetes mozgás felfedezésre, megtapasztalására, próbálkozásokon keresztüli gyakorlására egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk**
- naponta rendszeresen játszunk különféle mozgásos szabályjátékokat, **kooperatív játékokat**, főleg a szabadban a napi tevékenységhez igazodó időpontban
- irányított játékos testnevelést hetente egyszer tartunk
- a választott programterv szerint haladunk az irányított testnevelésben
- a gyakorlatokhoz változatos kézi szereket adunk
- a csoportszobát úgy rendezzük át, hogy a lehető legnagyobb szabad mozgástér álljon a gyermekek rendelkezésére, használjuk a tornaszobát a kialakított rend szerint
- az érkező gyermekeknek kötetlen mozgáslehetőséget biztosítunk a szereken, játszunk az eszközökkel
- engedjük, hogy az óvoda veszélytelen tárgyait a szabad játékba ágyazott mozgásos tevékenység során játékeszközként használják – mászsanak rá, bújjanak alá, egyensúlyozzanak rajta
- hagyjuk, hogy a gyermekek a kisebb eszközöket maguk vigyék, rendezgessék, helyezték el, próbálják ki
- a játékos gyakorlatok időtartamát függővé tesszük a gyermekek fejlettségétől, játékkedvétől
- a kisebbeket nem unszoljuk, hagyjuk őket, hogy önmaguktól kapcsolódjanak be a tevékenységbe, de biztatjuk a részvételre
- sokat ismételünk egy-egy játékot, mozgást, mellyel a gyermek széleskörű mozgástapasztalatra tesz szert
- időt biztosítunk a próbálgatásra, gyakorlásra, egyéni variációk kivitelezésére

- főleg szervezkedéssel, magyarázkodással nem töltjük az időt, nem várakoztatunk feleslegesen
- lehetőséget adunk, hogy az adott feladatot ki-ki a saját képességei szintjén hajtsa végre
- a gyermekeket életkorának és egyéni fejlődési ütemének megfelelő, illetve szükségleteinek megfelelően terheljük
- figyeljük a gyermek hangulatát, érdeklődését, képességeit, mozgását
- könnyítjük, illetve nehezítjük a feladatokat a megfigyelés alapján
- erőfeszítést igénylő feladatokat adunk
- **természetes helyváltoztató mozgással, függéssel, szökdeléssel segítjük a gyermek helyes testtartásához szükséges izomegyensúlyt**
- a kondicionális képességeken belül az erőfejlesztésre a különböző járás- és futásmódokat, a gimnasztikai gyakorlatok különböző formáit, valamint a páros küzdőjátékokat, sorversenyeket hívjuk segítségül
- a gyorsaság fejlesztésére az irányváltoztató-, lassító-, gyorsító- járásokat, futásokat, sorozatugrásokat, fogójátékokat, fűrgeségi játékokat, ugyanazon mozgássorok többszöri ismétlését alkalmazzuk
- a gyermekek állóképességét a sokmozgásos futó-, fogójátékokkal, sorversenyekkel fejlesztjük
- téri tájékozódási, mozgásérzékelési játékokat szervezünk
- nagymozgások fejlesztésénél a mozgás feletti kontrollt erősítjük a mozgás tudatos irányítását elősegítő gyakorlatokkal
- **finommotoros mozgáskészség fejlődését a különféle manipulatív mozgásfejlesztő eszközök (nagymozgásos játékeszközök, kéziszerek,) és a mindennapi tárgyaink használatának biztosításával segítjük**
- a gyermeki energiát – agresszió helyett – célirányos tevékenység végrehajtására irányítjuk
- **a játéktevékenység és a mozgásöröm áll a fókuszban, nem a teljesítmény és az eredmény**
- óvjuk a balesetektől
- gyógytestnevelő szakember irányításával az ortopéd szűrés alapján a rászoruló gyermekeknek gyógytestnevelés szervezési feladatait ellátjuk, magunk is beépítünk prevenciós elemeket
- módszeres ismereteinket önképzéssel, továbbképzéssel karbantartjuk, kiegészítjük

SIKERKRITÉRIUMOK:

- szereti és igényli a mindennapos mozgást
- az őt körülvevő tárgyak mozgásra serkentik, mozgásos játék kitalálását indítja el benne
- mozgása harmonikus, összerendezett
- **széles mozgásrepertoárral rendelkezik**
- téri tájékozódása kialakult, az irányokat meg tudja különböztetni
- jó állóképességgel, gyorsasággal, fizikai teherbírással rendelkezik
- fejlett az egyensúlyérzéke
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelő az önuralma, együttműködő
- ismeri a csapatjátékszabályait, betartja azokat
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni
- érti a mozgásfejlesztés nyelvét, és követni tudja
- gyógytestnevelésen szívesen vesz részt, testtartása javul, izomzata, csontozata erősödik

5.7. ISMERKEDÉS A TERMÉSZET ÉS EMBEREK VILÁGÁVAL

A kisgyermekben elemi szükségletként munkál a természeti és emberi környezet megismerésének, megértésének, birtoklásának igénye.

Számára még kerek egész a világ, a teljesség igényével fogad be mindent.

Nálunk **természetes, konkrét, cselekvésre épülő élethelyzetekben** kapja a gyermek a matematikai és környezeti nevelést.

A **témaköröket** /projekteket/ az ő sajátos egyéni világa, játéka, személyes élménye, kapcsolatai, mindennapos tevékenységei töltik fel.

”Testreszabott” a vegyes csoportokban a szabad tevékenységválasztás, a témakörök gazdagsága, megközelíthetőségük sokfélesége miatt.

Ehhez a nevelési rendszerhez /gondolkodásmódhoz/ teremtünk ihlető és befogadó környezetet, biztosítjuk a technikai feltételeket.

A nevelőmunka ritmusát az évszakok váltakozása, a jeles napokra és az ünnepekre való készülődés adja.

CÉL

Közvetlen környezetükben biztonságosan eligazodó, a világ természeti- tárgyi- emberi értékei iránt pozitív viszonyt tápláló gyermekek nevelése. A **környezetkultúra /védelem, megőrzés, fenntarthatóság /, biztonságos életvitel megalapozása**

FELADATOK:

- meghatározzuk, összefűzzük, egymás mellé illesztjük a természeti és emberi világgal kapcsolatos témaköröket
- bevonjuk a gyerekeket a tervezésbe, a folyamat közbeni alakításba
- folyamatosan ismerkedünk lakóhelyünkkel: óvoda, utca, város /intézmények, műemlékek, természeti környezet, közlekedés/, vigyázunk környezetünkre, hulladékhasznosítási módokat ismerünk meg, komposztálunk
- megfigyeljük, követjük a természet változásait: növények, állatok, időjárás – gondoskodunk, védjük, óvjuk
- foglalkozunk a test, egészségmegőrzés, család, mesterségek témakörével
- felidézzük és kisgyermekhez illő módon gyakoroljuk a régi népszokásokat a mai korhoz illeszthetően
- matematikai tapasztalatszerzésre minden élethelyzetben lehetőséget adunk számlálásra /tő-, sorszám, műveletekre/, a mennyiségi jellemzők felfedezésére, a geometriai megfigyelésekre, megnevezésekre
- problémahelyzeteket teremtünk és ismerünk fel, kivárjuk a gyermeki megoldásokat
- felfigyelünk az egyéni megoldásokra, megerősítjük, inspiráljuk, együtt örülünk
- időt hagyunk a nézelődésre, befogadásra, próbálkozásra, ismételtetésre
- lehetőséget adunk az egyéni és kiscsoportos formában való tevékenységre
- illeszkedünk a gyermek fejlettségéhez, egyéni jellemzőihez: tempóban, tevékenységfajtában, nehézségben, időtartamban
- a cselekvések közben sokat beszélgetünk, meghallgatjuk egymást, a kérdésekre választ keresünk, **környezettudatos magatartást alakítjuk, megalapozzuk**
- önreflexióval őrizzük nyitottságunkat a világra, gondolkodásunk rugalmasságát, képességünket a szabad asszociációkhoz, karbantartjuk és bővítjük ismereteinket

- beavatjuk a szülőket a dolgainkba: nyomon követhetik terveinket, részt vehetnek gyűjtögetéseinkben, bekapcsolódhatnak környezetvédő tevékenységeinkbe, együtt tölthetünk kellemes pillanatokat

SIKERKRITÉRIUMOK:

- biztonsággal eligazodik és tájékozódik szűkebb, majd tágabb környezetében
- gyakorlott a gyalogos közlekedés elemi szabályainak betartásában, ismer néhány közlekedési eszközt, felismeri és megnevezi azokat
- környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik, tudja nevét, lakcímét, testvérei nevét, szülei nevét, szülei foglalkozását
- felismeri és megnevezi az őt körülvevő tárgyakat, ismeri környezete növényeit, állatait – háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat
- részt vesz növénygondozásban, a természet védelmében /víz, föld, levegő/
- különbséget tud tenni az évszakok között, ismeri az egyes évszakok jellegzetességeit
- ismeri a színeket, azok világosabb és sötétebb árnyalatait
- ismeri testét, megnevezi testrészeit
- érti, és követni tudja az irányokat, a helyeket kifejező névutókat
- helyesen használja a tő- és sorszámneveket
- tud bontani, részhalmazokat egyesíteni, párosítani
- tud tárgyakat megszámlálni és sorban elfoglalt helyüket meghatározni
- ismeri a téri tájékozódásban a jobb és bal irányt
- problémahelyzeteket meg tud oldani
- jártasságot szerez problémamegoldásban
- mennyiségeket becsül, azonosságokat és különbözőségeket állapít meg
- észreveszi többet, kevesebbet, ugyanannyit
- megállapít hosszúságot, magasságot, súlyt
- felismeri, megnevezi az alapvető síkmértani alakzatokat, mértani testeket
- a látott, hallott, tapintott dolgok között különbséget tesz
- szókészletébe beépülnek a fogalmak

5.8. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Programunkban a **játék, munka, tanulás között nem teszünk éles különbséget**. Szeretetteljes, nyugodt, derűs légkörben munkajellegű tevékenységekkel megkínált gyermek életkorának megfelelően cselekedhet ill. szabad választás alapján.

CÉL

Tapasztalatszerzés útján a környezet megismerése és a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, kompetenciák alakítása.

FELADATOK:

- munkalehetőséget biztosítunk
- pontosan megfogalmazzuk, hogy mit várunk el
- biztosítjuk a szükséges eszközöket
- utánozható mintát nyújtunk számukra
- elegendő időt adunk a munkához
- biztatjuk, bátorítjuk őket
- életkorhoz igazítjuk a segítségnyújtást
- gyermekhez igazítottan, konkrétan, reálisan, fejlesztő szándékkal értékelünk

SIKERKRITÉRIUMOK:

- önállóan, szükség szerint végzi a tevékenységet
- az eszközökkel bánni tud
- örömmel vállal munkákat
- érti, hogy szükség van munkájára
- gondosan végzi el
- tud felnőttel és a társakkal együttműködni

5.9. ÜNNEPEK

Az ünnepekre való készülődés napjai várakozással, titkolózással, sustorgással telnek el. Az **előzetes tervezetések, közös készülődés** során az **érzelmi ráhangolódás** fokozódik, és az ünnep napján kiteljesedik. Az ismétlődő közös, örömteli tevékenység lassan a csoport hagyományaiba beépül, növeli az összetartozás érzését. Ezeknek az eseményeknek elsősorban az érzelmi töltésük az elsődleges.

A gyermek életének jeles napjai:

A gyerekek születés-, és névnapját csoportonként hasonló módon ünnepeljük. Különös figyelmet fordítunk az ünnepeltre, együtt készítjük el az ajándékot.

Mikulás:

Ez az ünnep a titkolózás, meglepetés időszaka. Szorgalmasan fényesítjük a kiscipőket, a Mikulás elsuhan az ablakunk alatt. Képzeldünk, mesélünk róla, nagyon várjuk. A gyerekek is beöltözködhetnek Mikulásnak, fantáziálnak róla, mesebeli tájakra utaznak.

Karácsony:

A karácsony a családé, nem hozható előre. Szenteste december 24.-én van, de az egész december hosszú adventi készülődéssel, kellemes hangulatban telik. Ajándékot készítünk, titokzatossággal hangolódunk az ünnepre.

Farsang:

A kiemelt farsangi mókás napot megelőzi a folyamatos készülődés. Farsang napján: mókázunk, bolondozunk, kiske-bábot égetünk, telet űzünk. A vidámságot nem zárjuk le, a gyerekek érdeklődésétől függően még napokig tart. Az óvodai felnőttek is beöltöznek maskarába.

Március 15.

Készülődünk az ünnepre, katonásdit, vonulós, huszáros játékokat játszunk. A városban lévő Petőfi szoborhoz elvisszük a megemlékezés jelképeit, melyet közösen készítünk.

Húsvét:

A hangulati előkészítésen van a hangsúly. Beszélgetünk a falusi szokásokról, takarítunk, sütünk, ajándékot készítünk, tojást festünk, tojást keresünk izgalommal, komatálazunk.

Anyák napja:

Szintén családi ünnep. A megvalósításban a személyes megoldásokat részesítjük előnyben. Folyamatosan közösen készülődünk: verseket mondogatunk, énekelünk, ajándékot készítünk.

Pünkösöd:

Tavaszi körjátékokat játszunk a zöld fűvön, a virágzó fák alatt. A népszokások elemeinek felhasználásával mozgásos versengéseket szervezünk. Pünkösdi királyt és királynőt választunk.

Nagyok búcsúztatója:

Az iskolába menőket elbúcsúztatjuk. A búcsúzás kedves, vidám, játékos. Éreztetjük velük, hogy büszkéek vagyunk rájuk.

6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

6.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A 10 csoportban 20 óvónő és 10 dajka dolgozik, segítségükre van egy udvaros- karbantartó. A vezetőség tagjai: óvodavezető, vezetőhelyettesek, munkaközösségvezetők.

Az alkalmazási feltételeknek megfelel az óvónők képzettsége.

CÉLUNK

A mesterségbeli tudás folyamatos megújítása, kiegészítése és a szervezeti feladatokhoz szükséges ismeretek megszerzése.

ÓVÓNŐKÉP:

Az alábbiakat tartjuk fontosnak

- **nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll**
- műveltségünk, igény szintünk, „mindennapi járás- kelésünk” tesz bennünket alkalmassá a feladatok elvégzésére
- mélységesen érdeklődünk minden gyermek iránt, jólétükért felelősséget érzünk
- sohasem kapkodunk, mindennek megadjuk a módját
- halkán, természetes módon beszélünk jó ritmusban
- szituációérzékenység jellemez bennünket
- türelmes, kiváró, biztató, támogató, előhívó magatartás jellemez bennünket
- kellő önbizalommal rendelkezünk
- képesek vagyunk az önkontrollra, önkorrekcióra
- tudjuk magunkat motivált helyzetbe hozni
- partner kapcsolatainkban eredményesek, hatékonyak vagyunk
- elkötelezettek vagyunk értékeink iránt, következetesek a megvalósításban és képviselőiként
- a mesterségbeli tudásunk biztosságot ad, nyitottak és rugalmasak vagyunk
- alkotó, értelmiségi szerepként értelmezzük munkánkat

Technikai dolgozók:

Óvodánkban a dajka nénik ismerik a csoportba járó gyerekek és a csoport szokásait. Puhán nyúlnak a gyermekhez. Gyors a kezük, de nem kapkodnak. Kedvesek, halk szavúak. Elfogadják a játékkal járó rendetlenséget. Segítenek a gyermek szükségleteinek kielégítésében. Rendet, tisztaságot tartanak. Dajkálnak. Társai az óvónőknek. Megosztják a munkát egymás között.

Az udvaros- karbantartó feladata, hogy tiszta és gondozott legyen az udvar. Az épületekben elvégzi a kisebb karbantartási feladatokat. Részt vesz az óvodai teendőkben. Megértéssel, szeretettel fordul a gyerekek felé.

Az óvoda vezetője is ebben a játékos és mesés óvodában él. A közös ügy képviselője, a feltételek megteremtője, partner. Ismeri munkatársai adottságait, elősegíti fejlődésüket. A közösen kidolgozott és elfogadott szempontok, és rend szerint ellenőrzi, és értékeli a munkát. Alkalmazza az ösztönzés differenciált formáit. Mindezt segítő, támogató attitűddel teszi.

ALKALMAZOTTI KÖZÖSSÉG, NEVELŐTESTÜLET, ÓVÓPÁROK

Legfontosabb feladatunk a kisgyermek nevelése, a gyermeknek és a további partnereknek való megfelelés. Ez határozza meg az együttműködés szempontjait.

Azonos nevelési elveket vallunk, összehangolódunk, segítjük egymást. A közös ügyekben elkötelezettek vagyunk.

Teljesítőképesre figyelő munkamegosztást alakítunk ki mindenki részvételével.

Hatékonyan és eredményesen működtetjük a kommunikációs rendszerünket az egész óvodában és az épületekben. Ennek pontos rendjét az óvodai szabályzatok tartalmazzák.

Közösen, egyértelműen határozzuk meg az elvárásokat és a teljes megvalósításra törekszünk. Az ellenőrzési, értékelési rendszerünk ezen elvárásokra épül.

A párokat /lehetőleg állandó/ egymással jó emberi kapcsolatban lévő, segítőkész, egymást kiegészítő óvónő alkotja. Az egy csoportban dolgozó óvónők és dajka elfogadó, együttműködő kapcsolatát alakítjuk ki. Az eredményességet napi megbeszélésekkel segítjük.

6.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Épületek, helyiségek

Az óvoda épületei régi kertes házak, melyek 1920 és 1928 között épültek. Jelenleg felújított állapotban állnak rendelkezésünkre. a Telkek összterülete 6253 m, ebből 1157,6 m a beépített rész, a többi játszótér és udvar.

Csoportszobáink alapterülete 29,5-62 m között van, így van két szükségférőhelyünk.

Dolgozóink számára két épületünkben tudunk biztosítani szociális helyiséget. Adottságainkból adódóan hiányzik óvodánkból az elkülönítő, az orvosi szoba, a fejlesztő és logopédiai helyiségek. Szülőkkel a kapcsolattartás lehetőségét a csoportszobáinkban tudjuk megteremteni beszélgető körök, fogadóórák, közös tevékenységek, ünnepre való készülődés, köszöntés, stb. alkalmával.

Eszközök, felszereltség

Épületeink ablakait praktikus árnyékoló rolókkal láttuk el. Csoportszobáinkban szép, esztétikus, gyermekléptékű bútorok találhatóak. Játékok tárolására természetes anyagból készült tárolókat, kosarakat használunk.

Hét csoportszobánkban, a játéktér megnövelését, valamint a játék intimitását elősegítő kuckósítást galériákkal oldottuk meg. A másik három csoportszobában erre jó minőségű paravánt használnak gyermekeink térelválasztásra.

Játékszereink jó minőségűek, és megfelelő mennyiségben állnak rendelkezésünkre. Fajtai tudatos fejlesztés eredményeként igazodnak a helyi programunk igényeihez. Az elhasználódás miatt ezek pótlása folyamatos.

Programunk sajátossága, hogy sokat barkácsolunk, sok eszközt készítünk játékainkhoz. Ezért nagy mennyiségben, gyakran vásárolunk félkész anyagokat és folyamatosan pótoljuk a költségvetésből, valamint egyéb forrásból /pályázatok, alapítvány/.

Tornaszerek, eszközeink megfelelő mennyiségben és minőségben állnak rendelkezésünkre. A szabad mozgásnál, mozgásos játékainknál jó minőségű eszközökkel dolgoznak csoportjaink. Több olyan eszközünk is van, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek számára a fejlesztést biztosítják.

Az ének-zenéhez sokféle hangszert használunk, csoportjaink jól ellátottak. Mi is készítünk hangszereket, eszközöket.

Sok szép, igényes kivitelű mesekönyv, ismeretterjesztő könyv segíti irodalmi és anyanyelvi nevelésünket. Elhasználódásuk gyors, folyamatos bővítésre szorulnak.

Pedagógusaink önképzéséhez pedig folyamatosan bővülő szakirodalom áll rendelkezésre. Nevelő-oktató munkánkat segíti továbbá minden csoport részére biztosított CD lejátszó, valamint óvodai szinten, videokamera, videó lejátszó, számítógép, laptopok, fényképező gépek, fénymásoló gép, telefonok, projektor, stb.

Udvari tevékenységeinkhez fajátékkal rendelkezünk, melyek folyamatos karbantartást, cserét igényelnek a gyors elhasználódásuk miatt. Az EU szabványosítás továbbra is feladatunk.

Minden évben felújított homokozók és udvari játékeszközök várják gyermekeinket.

Gondoskodtunk minden udvarrészben az árnyékolásról, valamint az udvari zuhanyzókról a nyári időszakokra. Udvari játékaikat, melyek megfelelő mennyiségben vannak, játéktároló faházakban tartjuk.

A kerti munkákhoz eszközökkel, valamint a karbantartáshoz kisebb házi szerszámkészlettel rendelkezünk. A takarításhoz megfelelő mennyiségű, és minőségű takarítóeszközeink vannak.

Gödöllői Mesék Háza Óvoda helyi pedagógiai programja

A gyermekmunkához kisméretű kerti szerszámokkal, hólapáttal, seprűvel vagyunk felszerelve.

Textíliáink az eszközjegyzéknek megfelelő, ennek pótlása folyamatos /három váltás biztosítása/. Tisztításukhoz épületenként biztosított a mosás, vasalás.

Minden épületünkben van ételmintás hűtőszekrény. Minden épületünkben dolgozóink számára biztosítunk hűtőtárolást, mikró-melegítést, a csoportoknak kukorica pattogatót, gyümölcscentrifugát, stb. Étkezéshez eszközeinket a KALORIA Kht. adja.

6.3. SZERVEZETI ÉS IDŐKERETEK

Nevelésünket olyan életmódszervezésnek tekintjük, ami három-négy évre kiterjedő idő, melyet a gondozás, a játék és a mese tölt ki.

Hetirendünket és napirendünket **a folyamatosság** elve alapján készítettük el, a **párhuzamosan végezhető** tevékenységek sajátosságaihoz és a kisgyermek szükségleteihez igazítottuk.

Kétféle szervezeti formában és időbeosztással dolgozunk: **„A” és „B” változat**.

Mindkettő ugyanazon a nevelésfilozófiai alapon, demokratikus légkört teremtve, a követtek vezetés módszereivel kívánjuk gondozni, óvni, nevelni a gyerekeket.

Különbségek a két változat között:

„A” változat: a gyerekek által kezdett játék kiteljesítését szolgálja az óvónő segítő, a tartalmat érdekesebbé tevő, új kifejezési lehetőséget, szimbólumokat felcsillantó játékviselkedése. Évszakonként négy-öt alkalommal ő is mintát, ötletet ad. Az időtartam meghatározhatatlan, folyamatos és nem szakaszolt. Mindenre annyit fordítunk, amennyi az alapötlet variációihoz, teljes kijátszásához szükséges.

Többnyire összetett, többszólamú szerepjátékokat játszanak a gyerekek kisebb csoportokban. Gyakran az óvónővel együtt. Az elképzeltékhez készül az alkalmas játékszer.

Az óvónő megfigyelés alapján alakítja ki elgondolását a folytatásról vagy egy új játék elkezdéséről.

A keretterv támpont, ötlettár.

A felkészülés általánosan egy- egy évszak teljes anyagának emlékezetbe vésése.

„B” változat: az óvónő kínálata: játék egy- egy tevékenységformán belül. Egy napon egyféle tevékenységben gondolkodunk. A kéthetes ciklus alatt sok ismétléssel, ráérősen haladunk.

Nagyobb teret kap a tárgykészítés, a játék kiindulópontja az öt tevékenységterület valamelyike.

Tevékenységterületek:

- testi nevelés /mozgás, edzés/
- éneklés, zenehallgatás
- mesélés, mondókázás, versmondás
- manualitás
- ismerkedés a természet és az emberek világával
/forma, tér, idő, mennyiségek, viszonyok/

Mindkét változatban kéthetes ciklusban dolgozunk.

Napirendünk:

Az időt a fentiekhez hasonlóan nem osztjuk fel rövid szakaszokra, a folyamatosságot tartjuk szem előtt. A játék elkezdése, variálása, befejezése, a mesék elmondása, ismétlése a megszokott óvodai időbeosztásnál lassúbb tempót igényel.

Az óvodai életünk ésszerű tagolása elsősorban a gyerekek biológiai szükségleteihez igazodik. Ezeket a napirend szerinti játékszünetekben elégítjük ki.

A gyerekek igénylik az ismétlődő napirendet, ami általában így alakul:

- 6.30- 11.45 Játék a szabadban, a szobában: ezen belül 8-9 között folyamatos tízórai 10-15 perces együttlét, aminek nincs kötött időpontja és részleteiben előre megtervezett tartalma
- 11.45- 12.00 Készülődés az ebédhez
- 12.00- 12.30 Ebéd
- 12.30- 13.00 Készülődés a délutáni pihenéshez
- 13.00- 14.45 Mese, pihenés, alvás
- 14.45- 15.45 Folyamatos felkelés, uzsonna
- 15.45- 17.30 Játék /amíg az időjárás engedi, mindig az udvaron/

Csoportszervezés

Vegyes életkorú csoportokat szervezünk, mert ez áll legközelebb a családi viszonyokhoz. Homogén csoport is lehetséges.

A kezdeteknél a kisebbek beilleszkedésére figyelünk. Biztonságérzetük kialakulásával párhuzamosan fokozottan törődünk a nagyobbak fejlődésével.

A kisebbek számára követendő minta a nagyobbak ügyessége, hozzáértése.

Minden tevékenységben részt vehet mindenki, életkorához igazítjuk a segítségünket.

A tevékenységeket a különböző szintekre szervezzük.

Az együttélés szabályainak kialakítására nagy gondot fordítunk.

Élünk a többszólamú játék lehetőségével.

A csoportösszetételről az óvodavezető dönt a szülő és a nevelőtestület véleményét figyelembe véve, a gyermek mindenek feletti érdeke szerint.

Tervezés

A tervezés tudatos pedagógiai tevékenység. A megvalósítás rugalmas alkalmazkodás a gyermekhez, helyzethez, tervezetthez.

Formai jellemzői, elvárások:

- Hálóterv: gyűjtemény a témakörök /projektek/ kiválasztása teljes évre, elrendezése időben. Minden nevelési év szeptemberében a párok együtt az előző év tapasztalatai alapján újragondolják a hálótervet, rögzítik.
- Ciklusterv: a ciklust vivő óvónő készíti /konkrét terv/, a hálótervből merítünk, témakörben gondolkodunk, tudatosan figyelünk az ismétlésre, gyakorlásra, a ciklusokat összekötjük.
- Napi tervezés: mi magunk, illetve a gyermekkel együtt átgondoljuk mit terveztünk? mi lett belőle? hogyan tovább? Probléma centrikusan rögzítjük a csoportnaplóban.

Minden egyéb részletező elvárást a belső módszertani anyagok, valamint újabb nevelőtestületi-, vezetői határozat tartalmazza.

7. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A gyermekvédelem minden tevékenységünket vezérli.

CÉL

A gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzése. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek elmaradásainak csökkentésére, SNI gyerekek befogadása

FELADATOK:

Vezető:

- a gyermekvédelmi feladatok meghatározása munkakörönként
- gyermekvédelmi felelős megbízása
- a gyermekvédelmi feladatok elvégzésének ellenőrzése, értékelése, a szükséges javítások megtétele
- jelzés a veszélyeztetett gyerekekről
- együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal, gyámüggyel, hatóságokkal
- együttműködés a családokkal
- a gyermekvédelmi munkához szükséges információk biztosítása
- az eredményes gyermekvédelmi munka érdekében a továbbképzés feltételeinek megteremtése

Óvónők:

- befogadó környezet megteremtése
- a gyermek körülményeinek megismerése
- a gyermek fejlődésének nyomon követése
- veszélyeztető tényezők felismerése
- hátrányos helyzet felismerése
- jelzés megtétele a gyermekvédelmi felelősnek, vezetőnek
- együttműködés az okok megszüntetésében
- az ellátások módozatainak ismerete, kérése a gyermek számára
- ingerdús környezet biztosítása a nevelésben
- védelem, biztonság, gondoskodás, elfogadás biztosítása
- kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás a szülőkkel
- óvodába járás nyomon követése

Dajka:

- a gyermek segítése, elfogadása, szeretete
- együttműködés az óvónővel
- korrekt kapcsolat a szülővel

Gyermekvédelmi felelős:

- év elején és év közben az óvónők információja alapján összegyűjti, dokumentálja a gyermekvédelem körébe tartozó gyerekek adatait
- a szülők számára jól látható helyen kiírja azon intézmények nevét, ahová a szülők fordulhatnak
- az óvónők, szülők, gyermekvédelmi intézmények jelzése nyomán részt vesz a veszélyeztető okok feltárásában, esetmegbeszéléseken
- a gyermek érdekeit, jogait védi, segíti a családban való nevelést
- együttműködik a szülőkkel, segíti a szülők és a gyermek kapcsolatát
- kezdeményezi a gyermek megfelelő ellátását szolgáló egyszeri, vagy rendszeres támogatás megállapítását az illetékes szerveknél
- összegyűjti, összegzi, dokumentálja az étkezési díjhoz kért támogatáshoz benyújtott kérelmeket, átadja a Népjóléti Iroda részére folyamatosan
- együttműködik a védőnőkkel, szakszolgálattal, Gyermekjóléti Szolgálattal, gyámüggyel
- a kapcsolattartás formája: személyesen, adatszolgáltatással, valamint részvétel a kapcsolattartásban
- munkája az óvónők gyermekvédelmi munkáján alapul, egyben segítségére van az óvónőknek
- ismereteit folyamatosan megújítja, hogy feladatait eredményesen tudja elvégezni

SIKERKRITÉRIUMOK:

- minden esetben megtörténik a felderítés
- időben kapja a gyermek a segítséget
- számára a legkedvezőbb megoldás születik: családban marad, tartós veszélyeztetettsége megszűnik, hátrányai mérséklődnek
- a gyermekvédelemben együttműködő partnerek elégedettek
- működik a kapcsolat a szülővel

8. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYEREKEK NEVELÉSE

8.1. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK NEVELÉSE

Az alapító okiratban meghatározott alapeladatunk a beszéd fogyatékos és autizmus spektrum zavaros, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyerekek **integrációja**. Az illetékes szakértői bizottság szakvéleménye határozza meg a **speciális fejlesztéshez** szükséges feltételeket: szakember foglalkoztatása, speciális nevelési terv, eszközök, szakmai szolgáltatások. Az óvodának rendelkeznie kell legalább egy autizmus területén képzett szakemberrel és pedagógiai asszisztens jelenléte szükséges a gyermek közösségben töltött idejében.

A sajátos nevelési igényű gyermek joga, hogy állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön (pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció).

A mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk, számukra megteremtjük a **befogadó környezetet**.

CÉL

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésének elősegítése, az elmaradt területek fejlesztése óvodai környezetben. Hátrányok kompenzálása, a gátlások, fusztrációk csökkentése, leküzdése. Képességek, részképességek területén megfelelő fejlettségi szint elérése.

FELADATOK:

- felkészülünk a sajátos nevelési igényre, ismeretek megszerzésére
- a dajkát/ dajkákat felkészítjük a befogadásra: bánásmód, viselkedés, kommunikáció
- a gyermekcsoportot és a szülőket felkészítjük a gyermek fogadására (az inkluzív szemléletre, elfogadó viselkedésre)
- az SNI gyermeket nevelő szülővel a kapcsolat kialakítására, együttműködésre építünk (rendszeres és reális tájékoztatás)
- nyugodt, feszültségmentes, családi légkör kialakítására törekszünk
- figyelembe vesszük a terhelhetőségnél a sérülés jellegét, mértékét, építünk a kevésbé sérült funkciókra
- együttműködünk a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal
- a gyógypedagógus és a logopédus speciális fejlesztési tervet készít a pedagógussal együtt, megvalósítását negyedévente értékeli
- az óvoda-család-gyógypedagógus kapcsolat fenntartása a folyamatban intenzív

Beszéd fogyatékos gyermekek integrációs nevelésének speciális feladatai:

- gazdag nyelvi környezetet biztosítunk, utánozható mintát nyújtunk
- őszinte, nyitott odafigyelés, bizalmat, megnyírást serkentő, elfogadó kíváncsiság jellemezi attitűdünket a gyermek motiválása, beszédfélelmének leküzdése érdekében,
- beszéd fogyatékoságából eredő hátrányok miatti kirekesztettség érzését csökkentjük, megszüntetjük, önbizalmát erősítjük
- konkrét ismeretekkel rendelkezünk a gyermek beszédhibáiról, aktuális beszédállapotáról, fejlesztési lehetőségeiről,
- a fejlesztés egyéni útjait tudatosan tervezzük
- természetes élethelyzetekben cselekvéshez kötöten adunk lehetőséget a közlésre, gyakran beszédhelyzetbe hozzuk
- egyéni, bánásmódot biztosítunk, a feladatokat igazítjuk az egyéni képességekhez (egyéni ütem)
- a tevékenységben rejlő fejlesztési lehetőséget felismerünk, a gyermek elmaradásához igazított gyakorlási lehetőséget biztosítunk
- irodalmi nevelés eszközeivel: mondókák, versek – tempók, tempóváltás járással-mozgással kíserve stb.
- szókészlet bővítése cselekvéshez kötöten
- hangerő, levegővételt gyakorló játékok helyzethez igazítottan
- hangszínek észlelése, felismerése megnevezése zenei játékokkal
- észlelés fejlesztése: hallott, látott információk közötti differenciálás
- memóriajátékokban való részvétel biztosítása
- finommotorika fejlesztése (válogatás, tépés, festés stb.)
- egyéb köthető képességfejlesztés: tájékozódás térben, síkban, testen, egyensúly
- azonnali motiváló értékeléssel élünk (sikerélményhez juttatás, pozitív ösztönzés)
- folyamatos, rendszeres kapcsolatot tartunk a logopédussal, szükség esetén pszichológussal, fejlesztőpedagógussal

Autizmus spektrum-zavaros gyermek integrált nevelésének speciális feladatai:

- tájékoztatást kérünk a szülöktől a gyermek szokásairól, nehézségekről, kedvelt tevékenységeiről, erősségekről
- a bent tartózkodás időtartamát fokozatosan növeljük a befogadás állapotához igazítottan
- az autizmus területén képzett szakemberrel (gyógy pedagógus) együtt egyéni fejlesztési tervet készítünk
- az együtt lét alól időnként mentesítjük a pedagógiai asszisztens felügyeletével
- elfogadjuk a másként játszást
- a tevékenységeket apró lépésekre bontjuk, lassú tempóban haladunk vele
- keveset kínálunk változatos helyzetekben
- a gyermekkel megbeszéljük, világosan megfogalmazzuk elvárásainkat, szabályokat, látható módon jelezzük (vizuális segítség)
- lényegre törő rövid nyelvi instrukciókat adunk
- tanítjuk az egyénre szabott kommunikációs eszközök használatát
- természetes élethelyzetben fejlesztjük a kommunikációs készséget
- önállósági készségeit, önállósághoz szükséges készségeit fejlesztjük

Gödöllői Mesék Háza Óvoda helyi pedagógiai programja

- szociális fejlesztést speciálisan erre a célra létrehozott egyéni fejlesztési helyzetben gyakoroljuk
- sokoldalúan tevékenykedtetünk, a tapasztalatszerzés, a képességfejlesztés, a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezet cselekvésbe ágyazott megismertetése érdekében
- tanítjuk az eszközök adekvát használatát
- egyénre szabott vizuális környezeti támpontokat alakítunk, mely a gyermek önálló tevékenykedését teszi lehetővé
- a környezetet beláthatóvá, biztonságossá tesszük, a szokásokat együttesen alakítjuk
- a szociális, kommunikációs és kognitív deficitok figyelembevételével egyénre szabott motivációs rendszer alakítunk ki, a követelmények objektív megjelenítésével
- konkrét, azonnali pozitív tartalmú visszajelzéseket adunk

SIKERKRITÉRIUMOK:

- szívesen járnak óvodába
- a bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés

8.2. BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ (BTM) GYERMEKEK NEVELÉSE

Az illetékes szakértői bizottság szakvéleménye határozza meg a **speciális fejlesztéshez** szükséges feltételeket: szakember foglalkoztatása, speciális nevelési terv, eszközök, szakmai szolgáltatások. A beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermek hatékony integrált neveléshez elengedhetetlen az alacsony csoportlétszám, pedagógia munkát segítő személyzet.

A mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk, számukra megteremtjük a **befogadó környezetet**.

CÉL

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlődésének elősegítése, az elmaradt területek fejlesztése óvodai környezetben. Hátrányok kompenzálása, a gátlások, fusztrációk csökkentése, leküzdése. Képességek, részképességek területén megfelelő fejlettségi szint elérése.

FELADATOK:

- A BTM gyermeknél is elsősorban a helyi programunkban megfogalmazott célkitűzések megvalósításán dolgozunk, ezt egészítjük ki a továbbiakkal:
- megismerjük a gyerekeket
- külső szakember segítségét kérjük a hátrányok és lemaradások meghatározásához és a gyermek fejlesztéséhez
- a gyermekek szakemberek által feltárt nehézségeit tanulmányozzuk
- megnyerjük a szülőket az együttműködésre
- esélykiegyenlítő, kompenzáló eljárásokat egyénhez igazítva alkalmazunk
- a gyermek fejlesztésében részt vevő szakemberekkel szakvéleményre épülő fejlesztési tervet készítünk, megvalósítását félévente értékeljük
- az óvoda-család-fejlesztő szakember kapcsolat fenntartása a folyamatban intenzív

SIKERKRITÉRIUMOK:

- szívesen járnak óvodába
- a bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés

8.3. TEHETSÉGES GYERMEKEK NEVELÉSE

A tehetség felismerésre és –gondozásra már az óvodás korban szükség van annak érdekében, hogy a gyermekek megkapják a személyes, egyénre szabott tehetség-kibontakoztató felkészítést, mely elengedhetetlenül szükséges, hogy az életben sikeresen boldoguljanak.

CÉL

A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése (megelőzzük a tehetségigéretnek elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket) kiemelt jelentőségű.

A tehetséges, átlag feletti intellektuális és szociális képességekkel és az ehhez kapcsolódó nagyfokú motivációval rendelkező tehetségigéretnek olyan helyzeteket teremtünk, ami a tág érdeklődési területüket kielégíti, illetve tovább bővíti. Közben kérdéskultúrájukat, logikus gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket, memóriájukat és kifejezőkészségüket is fejlesztjük. Különösen hasznos lehet, hogy a gyermekek egymásról különböző képességeikről sokféle információt gyűjtsenek be, a képességek által minél több tehetségterületek találkozhatnak. Nem a teljesítményeket várjuk tőlük, hanem az új élmények szerzése a lényeg, a többi különböző tulajdonságokat hordozó gyermekek által.

A területek a következők lehetnek:

- Kiváló rajzkészség,
- Zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem
- Természetismereti témakör és matematikai képesség
- Anyanyelv-kommunikációs képesség
- Testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság,
- Kiemelkedő szociális képesség, vezetői képesség

FELADAT:

- a tehetséget felismerjük, azonosítjuk
- ösztönözzük, motiváljuk kreativitásukat
- a tehetséges gyermek erős oldalát támogatjuk, tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítésére törekszünk
- elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítunk ki
- kielégítjük szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági
- segítjük, hogy önmagára találjon és megbirkózzon a feladatok sokszínűségével
- elkallódást elhárítjuk
- harmonikusan fejlesztünk
- segítjük őket a különböző helyzetekben
- egyéni sajátosságokhoz igazítjuk kínálatunkat
- bátorítjuk a kezdeményezéseiket
- elismertetjük, elfogadtatjuk a gyermekcsoporttal, közösséggel
- összehangoljuk a különböző képességű gyermekek tevékenységeit – a megférés jó érzését alakítjuk ki

Gödöllői Mesék Háza Óvoda helyi pedagógiai programja

- ábrázolás-kézimunka-művészi tevékenységek gyakorlásához változatos, jó minőségű írószerek, rajzeszközök, festékek, pasztellkréta, üvegfestékek, különleges rajz-és kartonpapírok, dekortermékek, agyag, fonalak, anyagok, stb. biztosítunk
- zenei tevékenységekhez sokféle ütős-és ritmushangszer, dallamcsövek, csengettyűket kínálunk,
- megfigyelésekhez, kísérletezéshez nagyítók, mikroszkóp, távcsövek nyújtanak segítséget.
- a nagyvilág megismeréshez, természeti környezetünkben való kutakodáshoz földgömböt, térképeket, érdekes könyveket keresünk.
- logikájuk, gondolkodásuk, képességeik fejlesztéséhez változatos játékokat kínálunk
- improvizációhoz, dramatikus-és szerepjátékhoz, bábozáshoz különböző színű és méretű anyagokat, jelmezeket, fej-kesztyű és ujj bábokat, paravánt bocsátunk rendelkezésre
- felajánljuk az intézményi kereteken belüli tehetségfejlesztési lehetőségeket: néptánc- „Apró fürge lábak”, manuális délután – „Apró fürge ujjak”, mozgás – ovi foci, Zöld Hétvége, Kulturális programok stb.
- felhívjuk a szülők figyelmét a tehetség kibontakoztatásának intézményen kívüli lehetőségeire – városi tehetségpontok: Zeneiskola, Művészetek Háza stb.

SIKERKRITÉRIUMOK:

- jól érzi magát az óvodai közösségébe
- játszik, tevékenykedik a társaival, önbizalma van
- saját tehetségét, „másságát” ismeri, elfogadja, örömmel éli meg
- bátran próbálkozik, újra próbálkozik, megmutatja magát
- kitartó, boldog, elégedett

8.4. NEMZETISÉGHEZ TARTOZÓ ÉS SZOCIÁLIS HÁTRÁNNYAL ÉLŐ GYEREKEK NEVELÉSE

A nemzetiséghez tartozó gyerekek számára szükséges esetben **felzárkóztató nevelést** biztosítunk alapfeladatként. A családok helyzete, lehetőségei jelentősen eltérőek. Az **esélyegyenlőség** biztosítása érdekében fokozott segítséget nyújtunk a rászorulóknak. Hagyományosan jó a kapcsolat az óvoda és a családok között.

CÉL

A nemzetiséghez tartozó gyerekek szükség szerinti felzárkóztatása az egyéni adottságokhoz, képességekhez igazítva. A kisebbségi identitás erősítése, hagyományok, szokások ápolása igényükhöz igazítva.

FELADATOK:

- A nemzetiséghez tartozó gyermeknél is elsősorban a helyi programunkban megfogalmazott célkitűzések megvalósításán dolgozunk, ezt egészítjük ki a továbbiakkal
- megismerjük a gyerekeket, családokat
- megnyerjük a szülőket az együttműködésre
- a hátrányokat, lemaradásokat meghatározzuk
- szükség esetén külső szakember segítségét kérjük
- esélykiegyenlítő, kompenzáló eljárásokat *egyénhez igazítva* alkalmazunk
- kíváncsiságot, érdeklődés fenntartjuk
- bővítjük a saját személyéről és környezetéről szóló ismeretet, tudást
- az észlelés-, érzékelés-, mozgásfejlesztéshez biztosítjuk a lehetőségeket
- gondot fordítunk a beszédre, szókészletre, képolvasásra
- fejlesztjük a feladattartást, a gondolkodás fejlődését a játékokon keresztül
- könyvekhez szoktatjuk őket
- mesélünk, verselünk a magyar nyelvű cigány gyermekirodalom alkotásaiból válogatva
- biztatjuk a gyerekeket a saját dalaik, táncaik megmutatására
- manualitásnál helyet adunk a saját szín- és formaviláguknak
- részt veszünk a gyerekek számára szervezett kisebbségi programok szervezésében
- segítő akciókat szervezünk
- közreműködünk a támogatásokhoz való hozzájuttatásban

SIKERKRITÉRIUMOK:

- nyitott a tanulásra
- a feladatokat érti, elvégzi
- észreveszi az összefüggéseket
- kialakul a lényeglátása
- képes a differenciálásra
- szókészlete, beszédmódja alkalmassá teszi gondolatai, érzései kifejezésére
- kapcsolatfelvételen, tartásban ügyes
- önbizalma van

9. A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMONKÖVETÉSE

Cél: A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése.

Folyamata:

	FELADAT	FELELŐS	RÉSZT VESZ	HATÁRIDŐ
1.	A gyerekek fejlődésbeli jellemzőinek rögzítése (anamnézis, családlátogatás)	Óvodapedagógus	Mindkét óvónő	A gyermek óvodába lépését megelőző hét.
2.	A gyermek megfigyelési csomag kitöltése	Óvodapedagógus	Mindkét óvónő	Január 30. Május 30.
3.	A fejlesztési tervek elkészítése, értékelése	Óvodapedagógus	Mindkét óvónő, fejlesztő pedagógusok, utazó gyógypedagógusok	
4.	Tájékoztatás a megfigyelési csomag tartalmáról fogadóóra keretében	Óvodapedagógus	Mindkét óvónő, Szülő, fejlesztésben résztvevő szakember	Folyamatos
5.	A fejlesztési tervek elkészítésének ellenőrzése	Szakmai munkaközösség vezető	Munkaközösségi tagok	Február 15. Június 15.

10. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

10.1. AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek a családé, hogy kicsinyeik ezer szállal kötődnek szüleikhez. Életük formálása **alapvetően a család** dolga, kötelessége és öröme. Mi abban tudunk segíteni, hogy a gyermek egyre bátrabban és önállóbban kimerészkedjen a családi fészekből. A **szükséges méretű segítségnyújtást** biztosítjuk. Elfogadás, tolerancia jellemzi viszonyunkat, cselekedeteinket. A család sajátosságaihoz igazítjuk eljárásainkat.

CSALÁDLÁTOGATÁS:

CÉL

Az együttműködés és a bizalom erősítése, kölcsönös ismerkedés, tájékozódás.

FELADATOK:

- új gyermekeknél és szükség szerint a látogatások ütemezése
- a látogatás előkészítése, időpont megbeszélése 1 héttel előtte
- a látogatás tapasztalatainak összegzése
- rögzítés a csoportnaplóban, gyermekjellemezésben

SIKERKRITÉRIUMOK:

- megismerjük a család körülményeit
- látjuk a gyermek helyét a családban
- erősödik a személyes kapcsolat

BESZÉLGETŐKÖR:

CÉL

A szülők tájékoztatása, tájékozódás, együttműködés erősítése.

FELADATOK:

- június hónapban az új szülők számára az első beszélgetőkört megtartjuk
- nevelési évben három alkalommal szervezünk beszélgetőkört
- az óvó párok együtt készülnek fel, kialakítják a munkamegosztást
- tapasztalatokat összegezzük, jegyzőkönyveket leadjuk, irattározzuk

SIKERKRITÉRIUMOK:

- a szülők 70%-a részt vesz
- hozzászólnak, beszélgetnek
- közös döntések születnek

RENDEZVÉNYEK:

CSALÁDI NAP

CÉL

Az új szülők befogadása, értékteremtés

FELADATOK:

- a tartalmat közösen gondoljuk ki a szülőkkel
- a családi napot előkészítjük, időpontot egyeztetünk a szülőkkel
- a tapasztalatokat összegezzük, megbeszéljük a szülőkkel, és a testülettel
- rögzítjük a csoportnaplóban

SIKERKRITÉRIUMOK:

- a családok 60%-os részvétele
- jól érzik magukat
- megismerik az óvoda értékrendjét

ALAPÍTVÁNYI (gyermek) NAP

CÉL

Felhívni a szülők figyelmét az alapítvány működésének fontosságára, gyerekek szórakoztatása.

FELADATOK:

- változatos, érdekes programokat választunk ki
- szervezési feladatokat elvégezzük, szülőket értesítjük 1 hónappal korábban
- a tapasztalatokat összegezzük, visszacsatoljuk a szülőkhöz, testületben
- rögzítjük a csoportnaplóban

SIKERKRITÉRIUMOK:

- az óvoda összes gyermeke részese az együttes élménynek
- a programok illőek az életkorhoz
- a szülők velünk töltik a délutáni időt

ALAPÍTVÁNYI BÁL

CÉL

Az alapítvány bevételekhez juttatása, forrásbővítés. Oldott körülmények között jól érezzük magunkat.

FELADATOK:

- a bált előkészítjük, lebonyolítjuk
- szülőket tájékoztatjuk két hónappal korábban
- munkamegosztás

SIKERKRITÉRIUMOK:

- elérjük az ellátható létszámot
- visszajönnek a régi szülők
- az óvoda anyagi forrása bővül
- visszajeleznek a szülők, hogy nagyon jól érezték magukat
- az óvoda jó híre a városban

FOGADÓÓRA

CÉL

A gyermekkel kapcsolatos események, eredmények, problémák megnyugtató megbeszélése

FELADATOK:

- ismertetjük a fogadóórák rendjét
- egyeztetjük a szülővel az időpontot
- megteremtjük a nyugodt körülményeket a zavartalan beszélgetéshez
- az óvónői páros összegzése, feladatok egyeztetése
- rögzítés a gyermekjellemezésben

SIKERKRITÉRIUM:

- elfogadható megoldás születik a felek számára

SZÜLŐK KÖZÖSSÉGÉNEK VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSE

CÉL

A szülői jogok gyakorlásával az óvodai nevelés eredményességének segítése

FELADATOK:

- évente két alkalommal szervezzük meg, ill. szülői kezdeményezésre
- a résztvevőket értesítjük hét nappal korábban
- felkészülünk az ülésre
- visszacsatoljuk az érdekelt feleknek
- jegyzőkönyvet elhelyezzük az irattárban

SIKERKRITÉRIUMOK:

- minden csoport képviselteti magát
- a szülők gyakorolhatják jogaikat
- az óvodai célok és a szülők elvárásai között összhang jön létre

10.2. AZ ÓVODA- ISKOLA KAPCSOLATA

Az óvoda-iskola átmentről azt gondoljuk, hogy folyamatjellegű, a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét.

Mindazon iskolával kapcsolatot tartunk, ahová átmegy óvodásunk. A Petőfi Sándor Általános Iskolával szorosabb a kapcsolatunk, mert ide megy a gyerekek többsége.

Fontosnak tartjuk, hogy ismerjék a programunkat, az együttműködés tervszerű, kölcsönös és személyes legyen.

CÉL

Az átmenet zökkenőmentessé tétele a gyerekek számra

FELADATOK:

- az iskolába ment gyerekek bevalását követjük
- műhelymunka a tanítókkal
- iskolalátogatásra a gyerekekkel megyünk
- részt veszünk a Petőfi Sándor Ált. Iskola óvodás gyermekeknek szóló programjain, rendezvényein
- szülők és a tanítók találkozását előkészítjük, lebonyolítjuk
- a kérdőívek, interjúk anyagát ismertetjük az iskolákkal

SIKERKRITÉRIUMOK:

- a vizsgálati módszerek adekvát megválasztása
- a partnerek elégedettsége
- az óvodai programot ismerik a tanítók
- az együttgondolkodás létre jön
- a szülők választ kapnak kérdéseikre
-

10.3. KAPCSOLAT A BÖLCSŐDÉKKEL

Cél: Együttműködés kialakítása a bölcsődékkal, a bölcsődés gyerekek megismerése

Feladatok:

- meglátogatjuk a gyerekeket bölcsődei környezetben
- megismerkedünk a bölcsődei szokás és szabályrendszerrel
- tájékoztató szülőértekezleten veszünk részt

Sikerkritériumok:

- ismerjük a bölcsődéből érkező gyermekeket
- a bölcsődébe járó gyermekek szülei tájékozottak óvodánkról
- kialakult a párbeszéd a bölcsőde vezetésével, a gondozónókkal

10.4. KAPCSOLAT A SZAKSZOLGÁLATOKKAL

CÉL:

Korrekt, hatékonyan működő kapcsolatrendszer kiépülése a speciális segítséget igénylő gyermekek szakszerű ellátásának érdekében.

FELADATOK:

- a segítséget igénylő gyermekek rászorultságának korai felismerése
- a szakszolgálatok mielőbbi megkeresése a problémák hátterének felderítéséhez
- folyamatos együttműködés és konzultáció

A SZAKSZOLGÁLAT FELADATAI:

- Intézményünk nevelési elveinek megismerése, elfogadása
- A gyermekek vizsgálata a problémás területeken
- A fejlesztési tervek és a hozzájuk tartozó feladatrendszer kidolgozása, rögzítése
- Egyéni fejlesztés, terápia
- A gyerekek fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése, konzultáció a pedagógusokkal és a szülőkkel
- Segítségnyújtás az óvodapedagógusoknak az eszközök módszerek, segédanyagok kiválasztásában.

AZ ÓVODAVEZETŐ FELADATAI:

- Együttműködési megállapodás megkötése
- A fejlesztéshez szükséges feltételrendszer biztosítása
- Az együttműködés hatékonyságának nyomon követése.

SIKERKRITÉRIUMOK:

- az intézmények között hatékony munkakapcsolat jön létre
- az érintett gyermekek megkapják a szükséges fejlesztéseket
- a pedagógusok megkapják a hatékony fejlesztőmunkához szükséges szakmai segítséget
- jó partnerkapcsolat alakul ki az óvoda – szülők – és a szakszolgálatok között.

Az óvoda nevelőmunkáját segítő intézmények:

- Szakértői Bizottság
- EGYMI
- Gyermekjóléti Szolgálat

10.5. KAPCSOLAT AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓKKAL

CÉL

Együttműködés kialakítása a gyerekek egészsége érdekében

FELADATOK:

- a tisztasági vizsgálatok feltételeit biztosítjuk

SIKERKRITÉRIUMOK:

- minden gyerek részt vesz a vizsgálatokban

Az óvoda egészségre nevelő munkáját segítő intézmények és személyek:

- Az óvoda gyermekorvosa, fogorvosa
- Az óvoda védőnője
- A Foglalkozás- egészségügyi Szolgálat Orvosa
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat

10.6. KAPCSOLAT GÖDÖLLŐ VÁROS CIGÁNY KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATÁVAL

CÉL:

Együttműködés a cigánygyerekek eredményes nevelése érdekében

FELADATOK:

- részvétel az önkormányzat rendezvényein: Mikulás, gyermekrajz pályázat, értekezlet
- esetmegbeszélés
- jogai érvényesítésének biztosítása

SIKERKRITÉRIUMOK:

- az érintett gyermekek 51%-a részt vesz a rendezvényeken
- ha a gyermek, a család problémája megoldódik
- törvényesség érvényesülése

Az óvoda egyéb kapcsolatai:

- Fenntartó Önkormányzat
- Polgármesteri Hivatal szociális és népjóléti iroda
- Területi Képviselő
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

A gyermekek műveltségét gazdagító intézmények:

- Művészetek Háza
- Színház, bábszínház
- Múzeumok, kiállítótermek
- Gyermekkönyvtár

11. FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
Módosított 363/2012.(XII.17.) Korm. R.

A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve
Magyar Közlöny 1997.

A kompetencia alapú programcsomag gyakorlati kézikönyvei
SuliNova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht-
Budapest, 2006

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

Dr. Balázsne Szűcs Judit: A gyermekközpontú vizuális nevelés
SZOR Bt 2005.

Forrai Katalin: Ének az óvodában
EDITIO MUSICA Bp. 2004

Játépszichológiai szöveggyűjtemény
Szerkesztette: Stöckert Károlyné
Eötvös József Könyvkiadó Budapest 1995.

Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve
Magyar Közlöny 1997.

Óvodavezetési ismeretek: Rozmis Attiláné: Minta helyi nevelési programhoz
RAABE K.1.10.

Stöckert Károlyné: Személyiséglélektan nevelőknek
Eötvös József Könyvkiadó Budapest 1999.

Szájról szájra, kézzől-kézre
Szerkesztette: Papp Kornélia Szentendre, 2002.

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
Zeneműkiadó Budapest 1982.

Zenei nevelés az óvodában
Szerkesztette: Hovánszky Jánosné
Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Pedagógiai Főiskolai Kara
Debrecen 2008

Zilahi Józsefné- Stöckert Károlyné- dr. Ráczné Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal,
mesével öt kötetben
Szorobán Budapest 1994.

Zilahi Józsefné- Stöckert Károlyné- dr. Ráczné Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal,
mesével

Gödöllői Mesék Háza Óvoda helyi pedagógiai programja

Nevelési program óvodák számára
Eötvös József Könyvkiadó Budapest 1997.

Zilahi Józsefné: Mese- vers az óvodában
Eötvös József Könyvkiadó Budapest 1998.

Zsámboki Károlyné: Bence világot tanul – óvodások matematikája
Sopron 2001.

Zsámboki Károlyné- Eperjesy Barnáné: Az óvodai élet építőkövei
Sopron, 2003

12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

		ALÁÍRÁS, PECSÉT:	DÁTUM:
Készítette:	Szent János Utcai Óvoda nevelőtestülete		
Elfogadta:	Szent János Utcai Óvoda nevelőtestülete		
Véleményezte:	Szülői Közösség		
Véleményezte:	Gödöllő város Cigány kisebbségi Önkormányzata		
Jóváhagyta:	Óvodavezető		
Egyetértése:	Gödöllő Város Önkormányzata		

13. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Az óvodai pedagógiai program érvényességi ideje: 2013. szeptember 1.-től

- ❖ Határozatlan időre szól

A helyi pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- ❖ szervezeti átalakítás
- ❖ a nevelőtestület, vagy a partnerek módosító javaslatára
- ❖ a fenntartó rendelkezései alapján

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- ❖ írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének
- ❖ részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten
- ❖ a program módosításához a nevelőtestület és a partnerek 51%-os többségének szavazata szükséges

---

Az eredeti példány megtalálható:

1. Gödöllő Város Önkormányzata
2. Óvodavezető
3. Irattár

1. sz. MELLÉKLET

Tárgyi feltételeink:

Források: Törzskönyv és a Minimális eszközjegyzék

Eszközök, felszerelések	Megfelelt	Nem felel meg
Csoportszoba	X	
Tornaszoba	X	
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőszoba		X
Játszóudvar	X	
Óvodavezetői iroda	X	
Óvodavezető-helyettesi szoba		X
Nevelőtestületi szoba	X	
Orvosi szoba		X
Gyermeköltöző		X
Gyermekmosdó, WC		X
Felnőtt öltöző		X
Elkülönítő szoba		X
Melegítőkonyha	X	
Tálaló- mosogató, ezen belül felnőtt étkező		X
Felnőtt mosdó	X	
Felnőtt WC	X	
Mosléktároló		X
Egyéb raktár	X	
Szertár		X
Óvodai fektető	X	
Gyermekszék	X	
Gyermekasztal	X	
Fényvédő függöny	X	
Szőnyeg	X	
Játéktartó szekrény	X	
Fektető tároló	X	
Élősarok állvány	X	
Hőmérő	X	
Óvodapedagógusi asztal		Nem használunk
Óvodapedagógusi szék	X	
Eszköz-előkészítő asztal	X	
Textiltároló szekrény	X	
Edény-és evőeszköz tároló szekrény	X	
Szeméttartó	X	
Tornapad	X	
Tornaszőnyeg	X	
Bordásfal	X	
Óvodai többfunkciós mászó készlet	X	
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések		X
Kerti asztal	X	
Kerti pad	X	
Babaház	X	
Udvari homokozó		X
Takaró háló	X	

Gödöllői Mesék Háza Óvoda helyi pedagógiai programja

Eszközök, felszerelések	Megfelelt	Nem felel meg
Íróasztal és szék (óv. vez. Iroda)	X	
Tárgyalóasztal	X	
Szék	X	
Telefon	X	
Könyvszekrény és iratszekrény	X	
Lemezszekrény	X	
Számítógépasztal és szék (óv. vez. h. iroda)	X	
Írógép	X	
Telefon	X	
Fax	X	
Számítógép, nyomtató	X	
Fiókos asztal (nevelőtestületi sz.)	X	
Könyvtári dokumentum	X	
Könyvszekrény	X	
Tükör	X	
Mosdókagyló		X
Öltözőrekesz (gyermeköltöző)	X	
Öltözőpad	X	
Törölköző tartó (gyermekmosdó, WC)	X	
Falitükör, hőmérő, fogmosótartó	X	
Egyéni tisztálkodó szerek	X	
Tisztálkodó felszerelések	X	
Fésűtartó	X	
Törölköző	X	
Abrosz	X	
Takaró	X	
Ágyneműhuzat, lepedő	X	
Szennyes ruha tároló	X	
Mosott ruha tároló	X	
Mosógép	X	
Centrifuga	X	
Vasaló	X	
Vasalóállvány	X	
Szárítóállvány	X	
Takarítóeszközök	X	
Kerti munkaeszközök, szerszámok	X	
Hűtőgép	X	
Porszívó	X	
Mozgásos-, szerep-, építő-konstruáló-, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás eszközei	X	
Énekes játékok eszközei	X	
Anyanyelvi fejlesztés eszközei	X	
Értelmi képességeket fejlesztő eszközök, anyagok	X	
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök, anyagok	X	
Természeti-, emberi-, tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	X	

Gödöllői Mesék Háza Óvoda helyi pedagógiai programja

Eszközök, felszerelések	Megfelelt	Nem felel meg
Munka jellegű tevékenységek eszközei	X	
Videó	X	
Televízió	X	
Magnetofon	X	
Diavetítő		Nem használunk
Vetítővászon		Nem használunk
Étel- mintavétel készlet	X	
Mentőláda	X	
Gyógyszerszekrény	X	
Munkaruha	X	
Védőruha	X	
Tűzoltó készülék	X	
Beszéd fogyatékosoknak: tükör 120x150 cm	X	
Logopédiai alapkészlet	X	